কৰা এনে কোনো ব্যক্তিক , এই প্ৰয়োজনত ক্ষতিৰ কোনো ভাবুকি দিয়ে যে সেই লোক সেৱকক উৎপ্ৰেৰিত কৰা হয় যাতে তেওঁ এনে লোক সেৱকৰ কৃত্যসমূহৰ প্ৰয়োগ সম্পৰ্কিত কোনো কাৰ্য্য কৰে, বা কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে বা কৰাত বিলম্ব কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুই বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমণাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

লোক সেৱকৰ সুৰক্ষাৰ বাবে আবেদন কৰাৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ কোনো ব্যক্তিক উৎপ্ৰেৰিত কৰাৰ নিমিত্তে ক্ষতিৰ ভাবুকি।

১৯০। যিয়ে, কোনো ব্যক্তিক এনে প্ৰয়োজনৰ বাবে ক্ষতিৰ ভাবুকি দিয়ে যে সেই ব্যক্তিজনক উৎপ্ৰেৰিত কৰে যাতে তেওঁ কোনো ক্ষতিৰ সুৰক্ষাৰ বাবে কোনো বৈধ আবেদন কোনো লোকসেৱকক কৰাৰ পৰা বিৰত বা ক্ষান্ত থাকে যি এনে লোক সেৱক ৰূপে তেনে সুৰক্ষা দিবলৈ বা তেনে সুৰক্ষা দিয়াবলৈ ক্ষমতাৰ্পিত হয় তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি এবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমণাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অধ্যায় ১১

মিছা সাক্ষ্য আৰু লোক ন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধবোৰৰ বিষয়ে

মিছা সাক্ষ্য দিয়া।

১৯১। যিয়ে, শপতৰ দ্বাৰা বা বিধিৰ কোনো ব্যক্ত উপবন্ধৰ দ্বাৰা সত্য বিবৃত কৰিবলৈ বৈধৰূপে আৱদ্ধ হৈ বা কোনো বিষয়ৰ ওপৰত এটা ঘোষণা কৰিবলৈ বিধিৰ দ্বাৰা আৱদ্ধ হৈ এনে কোনো বিবৃতি দিয়ে যিটো মিছা, আৰু যিটো, হয়, তেওঁ মিছা বুলি জানে বা বিশ্বাস কৰে বা সত্য বুলি বিশ্বাস নকৰে, তেওঁক মিছা সাক্ষ্য দিয়া বুলি কোৱা হয়।

স্পষ্টীকৰণ ১ — কোনো বিবৃতি মৌখিকেই হওঁক বা অন্যথাই দিয়া হওঁক এই ধাৰাৰ অৰ্থৰ অন্তৰ্গত।

স্পষ্টীকৰণ ২ — অনুপ্ৰমাণিত কৰা ব্যক্তিজনৰ নিজৰ বিশ্বাস সম্পৰ্কে দিয়া মিছা বিবৃতি এটা এই ধাৰাৰ অৰ্থৰ অন্তৰ্গত আৰু কোনো ব্যক্তি যে মিছা সাক্ষ্য দিয়াৰ বাবে দোষী হব পাৰে এনেদৰে কৈ যে তেওঁ এটা কথা বিশ্বাস কৰে, যিটো তেওঁ বিশ্বাস নকৰে আৰু এনেদৰেও কৈ যে তেওঁ এটা কথা জানে যিটো তেওঁ নাজানে।

দৃষ্টান্তসমূহ

(ক) "জ" ৰ বিৰুদ্ধে "খ" ৰ এহেজাৰ টকাৰ বাবে থকা এটা ন্যায্য দাবীৰ সমৰ্থনত "ক" ই কোনো বিচাৰত মিছাকৈ শপত লৈ কয় যে "জ" ই "খ" ৰ দাবীৰ ন্যায্যতা স্বীকাৰ কৰা তেওঁ শুনিছিল। "ক" ই মিছা সাক্ষ্য দিছে।

(খ) শপতৰ দ্বাৰা সত্য কথা কবলৈ আৱদ্ধ হৈও "ক" ই ক'লে যে তেওঁ এটা নিৰ্দিষ্ট স্বাক্ষৰ "জ" ৰ হস্তাক্ষৰ বুলি বিশ্বাস কৰে, যদিও তেওঁ এইটো "জ" ৰ হস্তাক্ষৰ বুলি বিশ্বাস নকৰে ইয়াত "ক" ই তেওঁ যিটো মিছা বুলি জানে সেইটো ক'লে, আৰু সেই বাবে মিছা সাক্ষ্য দিলে।

(গ) "ক" ই "জ" ৰ হস্তাক্ষৰৰ সাধাৰণ লিপিৰ বিষয়ে জানিও নিৰ্দিষ্ট স্বাক্ষৰ এটা "জ" ৰ হস্তাক্ষৰ বুলি তেওঁ বিশ্বাস কৰে বুলি কলে; "ক" ই সদ্ভাৱ পূৰ্ব্বক এইটো তেনে হয় বুলি বিশ্বাস কৰে। ইয়াত "ক" ৰ বিবৃতিটো তেওঁৰ বিশ্বাস সম্পৰ্কেহে আৰু এইটো তেওঁৰ বিশ্বাসৰ সম্পৰ্কে সত্য, আৰু সেই বাবে, যদিও স্বাক্ষৰটো "জ" ৰ হস্তাক্ষৰ নহবও পাৰে, তথাপিও "ক" ই মিছা সাক্ষ্য দিয়া নাই।

(ঘ) "ক" ই সত্য কথা কবলৈ শপতৰ দ্বাৰা আৱদ্ধ হৈও বিষয়টো সম্পৰ্কে একোৱেই নজনাকৈ কলে যে এটা বিশেষ দিনত "জ" এটা বিশেষ স্থানত আছিল বুলি তেওঁ জানে। উল্লেখিত দিনত "জ" সেই স্থানত আছিল নে নাই সেই বিষয়ে "ক" ই মিছা সাক্ষ্য দিলে।

(ঙ) দোভাষী বা অনুবাদক “ক” ই এটা বিবৃতি বা দস্তাৱেজৰ সত্য ভাষান্তৰ বা অনুবাদ কৰি দিয়ে বা প্ৰমাণিত কৰে, যিটো সত্যৰূপে ভাষান্তৰ কৰিবলৈ বা অনুবাদ কৰিবলৈ তেওঁ শপতৰ দ্বাৰা আবদ্ধ হৈছে, যিটো এটা সত্য ভাষান্তৰ অনুবাদ নহয় আৰু যিটো এটা সত্য ভাষান্তৰ বা অনুবাদ বুলি তেওঁ বিশ্বাস নকৰে “ক” ই মিছা সাক্ষ্য দিলে।

মিছা সাক্ষ্য সাজি কোৱা।

১৯২। যিয়েই এনে অভিপ্ৰায় সহ কোনো পৰিস্থিতিৰ অস্তিত্ব সৃষ্টি কৰে বা কোনো বহী বা অভিলেখত বা [1][বা ইলেকট্ৰনিক ৰেকৰ্ড]ত কোনো মিছা প্ৰবিষ্টি কৰে, বা মিছা বিবৃতি অন্তৰ্বিষ্ট কৰা কোনো দস্তাৱেজ [1][বা ইলেকট্ৰনিক ৰেকৰ্ড] ৰচনা কৰে, যাতে এনে পৰিস্থিতি, মিছা প্ৰবিষ্টি মিছা বিবৃতি ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীত বা লোক সেৱকৰ সন্মুখত তেনেৰূপে বা মধ্যস্থৰ সন্মুখত বিধিৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা কোনো কাৰ্য্যবাহীত সাক্ষ্যত দেখুৱা হয় আৰু এনে প্ৰকাৰে সাক্ষ্যত দৰ্শিত হোৱাত এনে পৰিস্থিতি, মিছা প্ৰবিষ্টি বা মিছা বিবৃতিৰ কাৰণে এনে কোনো কাৰ্য্যবাহীত সাক্ষ্যৰ আধাৰত মত গঠন কৰিবলগীয়া হোৱা কোনো ব্যক্তিক এনে কাৰ্য্যবাহীৰ পৰিণামত কোনো তাত্বিক বিষয় সংক্ৰান্তত ভুলমত গ্ৰহণ কৰায় তেওঁ “মিছা সাক্ষ্য সাজে” বুলি কোৱা হয়।

দৃষ্টান্তসমূহ

(ক) “ক” ই “জ” ৰ এটা বাকচত ৰত্ন অলঙ্কাৰবোৰ এই অভিপ্ৰায়সহ ভৰাই থলে যে সেইবোৰ সেইটো বাকচত পোৱা যাব আৰু এই পৰিস্থিতিটোৱে “জ” ক চুৰিৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰিব পাৰে। “ক” ই মিছা সাক্ষ্য সাজিলে।

(খ) “ক” ই তেওঁৰ দোকানৰ বহীত মিছা প্ৰবিষ্টি এই উদ্দেশ্যে কৰিলে যাতে তেওঁ ইয়াক ন্যায়ালয়ত সংপোষক সাক্ষ্যৰূপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে, “ক” মিছা সাক্ষ্য সাজিলে।

(গ) আপৰাধিক ষড়যন্ত্ৰৰ বাবে “জ” ক দোষী সাব্যস্ত কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে “ক” ই “জ” ৰ হস্তাক্ষৰ নকল কৰি চিঠি এখন লিখিলে, য'ত এইটো তাৎপৰ্য্যিত হৈছে যে এনে আপৰাধিক ষড়যন্ত্ৰ এজন সহ-অপৰাধীক সম্বোধিত কৰা হৈছে আৰু চিঠিখন এনে এখন স্থানত থলে য'ত আৰক্ষী পদাধিকাৰীয়ে তালাচ কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে। “ক” ই মিছা সাক্ষ্য সাজিলে।

মিছা সাক্ষ্যৰ বাবে দণ্ড।

১৯৩। যিয়ে, অভিপ্ৰায় সহ কোনো ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ কোনো পৰ্য্যায়ত মিছা সাক্ষ্য দিয়ে বা কোনো ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ কোনো পৰ্য্যায়ত ব্যৱহাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্য মিছা সাক্ষ্য সাজে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব,

আৰু যিয়ে আন যি কোনো ক্ষেত্ৰত মিছা সাক্ষ্য দিয়ে বা সাজে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ ১ — সেনা ন্যায়ালয়ৰ [2]x x x সন্মুখৰ বিচাৰ ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহী।

স্পষ্টীকৰণ ২ -- কোনো ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত কোনো কাৰ্য্যবাহী এটাৰ প্ৰাৰম্ভিক ভাৱে বিধিৰ দ্বাৰা নিৰ্দ্দেশিত অনুসন্ধান ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ এটা পৰ্য্যায়, যদিও সেই অনুসন্ধানটো কোনো ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত নহব পাৰে।

দৃষ্টান্ত

“জ” ক বিচাৰৰ বাবে ছোপৰ্দ কৰা উচিত হব নে নহয় সেইটো অভিনিশ্চিত কৰাৰ বাবে কোনো দণ্ডাধীশৰ সন্মুখৰ এটা তদন্তত “ক” ই শপত লৈ এনে এটা বিবৃতি দিলে যিটো, তেওঁ মিছা

১। তথ্য প্ৰযুক্তি বিজ্ঞান অধিনিয়ম ২০০০ৰ প্ৰথম অনুসূচীৰ ধাৰা ৬ ৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠাপিত (২০০০ ৰ ২১ নং অধিনিয়ম)।

২। ১৮৮৯ চনত ১৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা “বা মিলিটাৰী কোৰ্ট অৱ ৰিকুৱেষ্ট”ৰ সন্মুখত শব্দসমূহ নিৰসিত কৰা হৈছে।

বুলি জানে। যিহেতু এই তদন্তটো এটা ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ পৰ্য্যায়, "ক" ই মিছা সাক্ষ্য দিলে।

স্পষ্টীকৰণ ৩ -- ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা বিধি অনুসৰি নিৰ্দ্দেশিত আৰু ন্যায়ালয়ৰ প্ৰাধিকাৰৰ অধীনত পৰিচালিত, অনুসন্ধান ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ এটা পৰ্য্যায় যদিও সেই অনুসন্ধানটো কোনো ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত নহবও পাৰে।

দৃষ্টান্ত

চৰ জমিনত ভূমিৰ সীমা অভিনিশ্চিত কৰিবলৈ ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা প্ৰতিনিযুক্ত কোনো পদাধিকাৰীৰ সন্মুখৰ এটা তদন্তত "ক" ই শপতৰ ওপৰত এনে বিবৃতি দিলে যিটো তেওঁ মিছা বুলি জানে। যিহেতু এই তদন্তটো ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ এটা পৰ্য্যায়, "ক" ই মিছা সাক্ষ্য দিলে।

মৃত্যু দণ্ডৰে দণ্ডনীয় অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে মিছা সাক্ষ্য দিয়া বা সাজি কোৱা।

১৯৪। যিয়ে, [১][[২]ভাৰত]ত তৎসময় বলবৎ থকা বিধিৰ দ্বাৰা] মৃত্যু দণ্ডৰে দণ্ডনীয় অপৰাধৰ বাবে কোনো ব্যক্তিক দোষী সাব্যস্ত কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ কোনো ব্যক্তিক দোষী সাব্যস্ত কৰোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি জানি মিছা সাক্ষ্য দিয়ে বা মিছা সাক্ষ্য সাজি কয়, তেওঁ [৩][আজীৱন কাৰাবাস]ৰে বা সশ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমণাৰ বাবেও দায়ী হব,

যদি তাৰ দ্বাৰা নিৰ্দোষ ব্যক্তিক দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু ফাঁচি দিয়া হয়।

আৰু তেনে মিছা সাক্ষ্যৰ পৰিণাম স্বৰূপে যদিহে কোনো নিৰ্দোষ ব্যক্তিক দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু ফাঁচি দিয়া হয়, তেতিয়া তেনে মিছা সাক্ষ্য দিয়া ব্যক্তিজন হয় মৃত্যুৰে বা ইয়াত ইয়াৰ পূৰ্বে বৰ্ণিত দণ্ডৰে দণ্ডিত হব।

আজীৱন কাৰাবাসৰে বা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে মিছা সাক্ষ্য দিয়া বা সাজি কোৱা।

১৯৫। যিয়ে, এনে অভিপ্ৰায়েৰে বা এইটো সম্ভাব্য বুলি জানি যে ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ কোনো ব্যক্তিক [১][[২][ভাৰত]ত তৎসময় বলবৎ থকা বিধিৰ দ্বাৰা] মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় নোহোৱা বা [৩][আজীৱন কাৰাবাস] বা সাত বছৰ বা ততোধিক কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হোৱা এনে কোনো অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰাব, মিছা সাক্ষ্য দিয়ে বা সাজি কয়, তেওঁ এনেদৰে দণ্ডিত হব যিদৰে সেই অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত হোৱা ব্যক্তি দণ্ডৰ বাবে দায়ী হ'লহেতেন।

দৃষ্টান্ত

"ক" ই কোনো ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত "জ" ক ডকাইতিৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে মিছা সাক্ষ্য দিলে। ডকাইতিৰ বাবে দণ্ড হৈছে, জৰিমণা সহ বা জৰিমণা বিনা [৩][আজীৱন কাৰাবাস] বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা অৱধিৰ বাবে সশ্ৰম কাৰাবাস, গতিকে "ক" জৰিমণা সহ বা জৰিমণা বিনা [৩][আজীৱন কাৰাবাস]বা কাৰাবাসৰ বাবে দায়ী।

কোনো ব্যক্তিক মিথ্যা সাক্ষ্য দিবলৈ ভীতি প্ৰদৰ্শন বা উৎপ্ৰেৰিত কৰা।

১৮৬০ ৰ ৪৫

[৪][১৯৫ক। যিয়ে, তেওঁৰ ব্যক্তি, খ্যাতি বা সম্পত্তি বা ব্যক্তি বা কোনো এজনৰ খ্যাতিক হানি কৰি অনা ব্যক্তিক য'ত সেই ব্যক্তি স্বাৰ্থ জড়িত হয়, সেই ব্যক্তিজনক এটা মিথ্যা সাক্ষ্য দিয়াবৰ অভিপ্ৰায়েৰে ভীতি প্ৰদৰ্শন কৰে, তেওঁ এটা কাৰাবাসেৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব;

আৰু যদি এনে মিছা সাক্ষ্যৰ পৰিণামত কোনো নিৰীহ ব্যক্তিক মৃত্যুৰে বা সাত বছৰতকৈ অধিক কালৰ কাৰাবাসেৰে দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু দণ্ডাদেশ দিয়া হয়, তেন্তে ভীতি প্ৰদৰ্শন কৰা ব্যক্তিজনক, একে দণ্ড আৰু দণ্ডাদেশ আৰু একে বিস্তাৰলৈ দণ্ডিত কৰা হব যিটো নিৰীহ ব্যক্তিজনক দণ্ডিত আৰু দণ্ডাদেশিত কৰা হৈছে।

মিছা বুলি জনা সাক্ষ্য ব্যৱহাৰ কৰা।

১৯৬। যিয়ে, কোনো সাক্ষ্য যিটো তেওঁ মিছাহোৱা বা সঁচা হোৱা বুলি জানে, সচাঁ বা আচল সাক্ষ্য ৰূপে ভ্ৰষ্ঠতা পূৰ্বক উপযোগ কৰে বা উপযোগ কৰাৰ বাবে প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ সেই এনে ধৰণে দণ্ডিত হব যেনিবা তেওঁ মিছা সাক্ষ্য দিছিল বা মিছা সাক্ষ্য সাজিছিল।

মিছা প্ৰমাণ পত্ৰ জাৰি কৰা বা স্বাক্ষৰ কৰা।

১৯৭। যিয়ে, কোনো প্ৰমাণ পত্ৰ জাৰি কৰে বা স্বাক্ষৰ কৰে, যিখন দিয়াটো বা স্বাক্ষৰ কৰাটো বিধিৰ দ্বাৰা অপেক্ষিত হয় বা যিকোনো তথ্যৰ সম্পৰ্কে যি তথ্যৰ বাবে তেনে প্ৰমাণ পত্ৰ সাক্ষ্য হিচাপে

১। অনুকূলন আদেশ, ১৯৪৮ ৰ দ্বাৰা "বৃটিছ ভাৰত বা ইংলেণ্ডৰ বিধিৰ দ্বাৰা" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৯৫১ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰাত আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "ৰাজ্যবোৰ" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৩। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

৪। দণ্ড বিধি (সংশোধন) অধিনিয়ম ২০০৫ৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

বিধি অনুসৰি গ্ৰাহ্য হয়, এইটো জানিও বা বিশ্বাস কৰিও যে তেনে প্ৰমাণ পত্ৰ কোনো তাত্বিক বিষয়ত মিছা, তেওঁ সেই একেদৰে দণ্ডিত হব যেন তেওঁ মিছা সাক্ষ্যহে দিছিল।

মিছা বুলি জনা এখন প্ৰমাণ পত্ৰ সত্যৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা।

১৯৮। যিয়ে এনে ধৰণৰ কোনো এখন প্ৰমাণ প্ৰত্ৰ যিখন কোনো তাত্বিক বিষয়ত মিছা বুলি জানিও ভ্ৰষ্টতা পূৰ্বক উপযোগ কৰে বা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ সেই একে ধৰণেৰে দণ্ডিত হব যেন তেওঁ মিছা সাক্ষ্যহে দিছিল।

বিধিৰ দ্বাৰা সাক্ষ্য ৰূপে গ্ৰহণীয় ঘোষণাত মিছা বিবৃতি দিয়া।

১৯৯। যিয়েই তেওঁৰ দ্বাৰা কৃত বা স্বাক্ষৰিত কোনো ঘোষণাত যি ঘোষণা, কোনো ন্যায়ালয়, বা কোনো লোক সেৱক বা আন ব্যক্তি কোনো তথ্যৰ সাক্ষ্যৰূপে গ্ৰহণ কৰিবলৈ বিধিৰ দ্বাৰা আৱদ্ধ বা প্ৰাধিকৃত হয়, যি উদ্দেশ্যৰ বাবে ঘোষণাটো কৰা বা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে তাৰ তাত্বিক বিষয় সম্পৰ্কত এনে কোনো বিবৃতি দিয়ে যিটো মিছা আৰু যিটো, হয়, তেওঁ মিছা বুলি জানে বা বিশ্বাস কৰে বা সঁচা বুলি বিশ্বাস নকৰে, তেওঁ সেই একেদৰে দণ্ডিত হব যেন তেওঁ মিছা সাক্ষ্যহে দিছিল।

মিছা বুলি জানিও এনে ঘোষণা সত্য ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা।

২০০। যিয়ে এনে ধৰণৰ কোনো ঘোষণা যিটো কোনো তাত্বিক বিষয়ত মিছা বুলি জানিও ভ্ৰষ্টতাপূৰ্বক সত্যৰূপে ব্যৱহাৰ কৰে বা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে তেওঁ সেই একে ধৰণেৰে দণ্ডিত হব যেন তেওঁ মিছা সাক্ষ্যহে দিছিল।

স্পষ্টীকৰণ - যি ঘোষণা কেৱল কোনো অনিয়মিকতাৰ বাবে হে অগ্ৰাহ্য, ধাৰা ১৯৯ আৰু ২০০ ৰ অৰ্থৰ অন্তৰ্গত ঘোষণা।

অপৰাধৰ সাক্ষ্য নোহোৱা কৰা বা অপৰাধীক প্ৰতিচ্ছাদিত কৰিবলৈ মিছা সংবাদ দিয়া-

২০১। যিয়েই, কোনো অপৰাধ সংঘটিত হৈছে বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত সেই অপৰাধটো সংঘটনৰ কোনো সাক্ষ্য অপৰাধীক বিধিসন্মত দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে, নোহোৱা কৰায়।

বা সেইটো অভিপ্ৰায়েৰে অপৰাধটোৰ সম্পৰ্কে এনে কোনো সংবাদ দিয়ে যিটো তেওঁ মিছা বুলি জানে বা বিশ্বাস কৰে,

যদিহে মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় অপৰাধ হয় —

তেওঁ, যদিহে সেই অপৰাধটো, যিটো তেওঁ সংঘটিত কৰা বুলি জানে বা বিশ্বাস কৰে, মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসেৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

যদিহে আজীৱন কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়—

আৰু যদিহে অপৰাধটো [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয় তেন্তে তেওঁ দুইপ্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসেৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব,

যদিহে দহ বছৰতকৈ কম কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়—

আৰু যদিহে অপৰাধটো দহ বছৰৰ অনধিক কোনো এটা অৱধিৰ বাবে কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ সেই অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত প্ৰকাৰৰ কাৰাবাসৰে, অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত দীৰ্ঘতম অৱধিটোৰ এক চতুৰ্থাংশলৈকে বিস্তাৰিত হব পৰা এনে এটা অৱধিৰ বাবে বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

দৃষ্টান্ত

"খ" ই 'জ'ক হত্যা কৰা বুলি জানিও, "ক" ই "খ" ক দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে "খ"ক মৃতদেহটো লুকুৱাই ৰাখিবলৈ সহায় কৰিলে। "ক" সাত বছৰৰ বাবে দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাস, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

সংবাদ দিবলৈ আৱদ্ধ ব্যক্তিৰ দ্বাৰা অপৰাধৰ সংবাদ দিয়াত অভিপ্ৰায়সহ ত্ৰুটী।

২০২। যিয়ে, কোনো অপৰাধ সংঘটিত কৰা হৈছে বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত সেই অপৰাধটোৰ সম্পৰ্কে কোনো সংবাদ দিবলৈ অভিপ্ৰায়সহ ত্ৰুটী কৰে যিটো দিবলৈ তেওঁ বিধি অনুসৰি আৱদ্ধ তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসেৰে যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে, দণ্ডিত হব।

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

সংঘটিত কোনো অপৰাধ সম্পৰ্কে মিছা সংবাদ দিয়া।

২০৩। যিয়ে, কোনো অপৰাধ সংঘটিত কৰা হৈছে বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত সেই অপৰাধটোৰ সম্পৰ্কে এনে কোনো সংবাদ দিয়ে যিটো তেওঁ মিছা বুলি জানে বা বিশ্বাস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুই বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

[১][**স্পষ্টীকৰণ** - ধাৰা ২০১ আৰু ২০২ ত আৰু এই ধাৰাত "অপৰাধ" শব্দই [২][ভাৰত]ৰ বাহিৰত যিকোনো স্থানত সংঘটিত কৰা যি কোনো কাৰ্য্য অন্তৰ্ভুক্ত কৰে, যি কাৰ্য্য [২][ভাৰত]ত সংঘটিত কৰা হলে নিম্নোক্ত ধাৰাবোৰৰ যি কোনোটোৰ অধীনত দণ্ডনীয় হ'লহেতেন, অৰ্থাৎ ৩০২, ৩০৪, ৩৮২, ৩৯২, ৩৯৩, ৩৯৪, ৩৯৫, ৩৯৬, ৩৯৭, ৩৯৮, ৩৯৯, ৪০২, ৪৩৫, ৪৩৬, ৪৪৯, ৪৫০, ৪৫৭, ৪৫৮ ৪৫৯ আৰু ৪৬০।

সাক্ষ্যৰূপে কোনো দস্তাৱেজ উপস্থাপন নিবাৰণ কৰিবলৈ ইয়াক নষ্ট কৰা।

২০৪। যিয়ে, কোনো [৩][দস্তাৱেজ বা ইলেকট্ৰনিক ৰেকৰ্ড] গোপন কৰে বা নষ্ট কৰে, যি [৩][দস্তাৱেজ বা ইলেকট্ৰনিক ৰেকৰ্ড] কোনো ন্যায়ালয় বা কোনো লোক সেৱকৰ সন্মুখত সাক্ষ্য হিচাবে তেনে ৰূপে বিধি সন্মতভাৱে অনুষ্ঠিত কোনো কাৰ্য্যবাহীত উপস্থাপন কৰিবলৈ তেওঁক বিধিসন্মত ভাৱে বাধ্য কৰিব পৰা যায়, বা তেনে [৩][দস্তাৱেজ বা ইলেকট্ৰনিক ৰেকৰ্ড] উপৰোক্তভাৱে তেনে ন্যায়ালয় বা লোকসেৱকৰ সন্মুখত সাক্ষ্য হিচাবে উপস্থাপন বা ব্যৱহাৰ কৰাটো নিবাৰণ কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা তেওঁক বিধি সন্মতভাৱে চমন কৰা বা সেই প্ৰয়োজনৰ বাবে সেইখন উপস্থাপন কৰিবলৈ অপেক্ষিত হোৱাৰ পিছত এনে [৩][দস্তাৱেজ বা ইলেকট্ৰনিক ৰেকৰ্ড] ৰ সমগ্ৰ বা তাৰ কোনো অংশ মচি পেলায় বা নষ্ট কৰে, তেওঁ, দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসেৰে যাৰ অৱধি দুই বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বাদ বা অভিযোজনত কোনো কাৰ্য্য বা কাৰ্য্যবাহীৰ প্ৰয়োজনৰ বাবে মিছা প্ৰতিৰূপন।

২০৫। যিয়ে, মিছাকৈয়ে আন এজনৰ প্ৰতিৰূপণ কৰে, আৰু এনে গৃহীত ৰূপত কোনো বাদ বা আপৰাধিক অভিযোজনত কোনো স্বীকাৰ কৰে বা বিবৃতি দিয়ে বা নিৰ্ণয়ৰ স্বীকাৰোক্তি কৰে, বা কোনো আদেশিকা জাৰি কৰায় বা জামিনদাৰ বা প্ৰতিভূ হয় বা আন কোনো কাৰ্য্য কৰে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বাজেয়াপ্ত মতে বা নিষ্পাদনত সম্পত্তিৰ অভিগ্ৰহণ নিবাৰণ কৰিবলৈ ইয়াৰ প্ৰৱঞ্চনামূলক অপসাৰণ বা গোপন কৰণ।

২০৬। যিয়ে, কোনো সম্পত্তি বা তাত থকা কোনো স্বাৰ্থ, সেই সম্পত্তি বা তাত থকা স্বাৰ্থ এনে দণ্ডাদেশৰ অধীনত, যিটো ন্যায়ালয় বা কোনো সক্ষম প্ৰাধিকাৰীৰ দ্বাৰা শুনোৱা হৈছে বা শুনোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি তেওঁ জানে, বাজেয়াপ্তকৰণ হিচাবে বা জৰিমনাৰ পৰিশোধ হিচাবে লৈ যোৱা বা কোনো চিভিল বাদত ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা দিয়া বা দিয়াৰ সম্ভাৱনা থকা, যিটো তেওঁ জানে, কোনো ডিক্ৰী বা আদেশৰ নিষ্পাদনত লৈ যোৱা নিবাৰণ কৰাৰ অভিপ্ৰায় সহ কোনো ব্যক্তিলৈ প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে অপসাৰণ কৰে, গোপন কৰে বা অন্তৰিত কৰে বা পৰিদত্ত কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বাজেয়াপ্ত মতে বা নিষ্পাদনত সম্পত্তিৰ অভিগ্ৰহণ নিবাৰণ কৰিবলৈ প্ৰৱঞ্চনামূলক দাবী।

২০৭। যিয়ে, প্ৰবঞ্চনামূলক ভাৱে কোনো সম্পত্তি বা তাৰ কোনো স্বাৰ্থ তেনে সম্পত্তি বা স্বাৰ্থৰ প্ৰতি তেওঁৰ কোনো অধিকাৰ বা অধিকাৰপূৰ্ণ দাবী নাই বুলি জানিও গ্ৰহণ কৰে, লয় বা দাবী কৰে বা কোনো সম্পত্তিত অধিকাৰৰ বিষয়ত এই অভিপ্ৰায়েৰে ছলনা কৰে যে তাৰ দ্বাৰা সেই সম্পত্তি বা তাৰ স্বাৰ্থ এনে দণ্ডাদেশৰ অধীনত যিটো ন্যায়ালয় বা কোনো সক্ষম প্ৰাধিকাৰীৰ দ্বাৰা শুনোৱা হৈছে বা শুনোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি তেওঁ জানে বাজেয়াপ্তকৰণ হিচাবে বা জৰিমনাৰ আদায় হিচাবে লৈ যোৱা বা কোনো চিভিল বাদত ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা দিয়া বা দিয়াৰ সম্ভাৱনা থকা যিটো তেওঁ জানে,

---

১। ১৮৯৪ চনৰ ৩ নং অধিনিয়ম ধাৰা ৬ ৰ দ্বাৰা সংযুক্ত কৰা হৈছে।

২। "বৃটিছ ভাৰত" শব্দসমূহ অনুকূলন আদেশ, ১৯৪৮, অঃ আঃ ১৯৫০ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা উপৰোক্তভাৱে পঠিত হবলৈ ক্ৰমাগতভাৱে প্ৰতিস্থাপিত।

৩। তথ্য প্ৰযুক্তি বিজ্ঞান অধিনিয়ম ২০০০ৰ প্ৰথম অনুসূচীৰ ধাৰা ৭ ৰ দ্বাৰা প্ৰতিস্থাপিত (২০০০ ৰ ২১ নং অভিসূচী)।

কোনো ডিক্ৰী বা আদেশৰ নিষ্পাদনত লৈ যোৱাটো নিবাৰণ কৰিব তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

দেয় নোহোৱা ধন ৰাশিৰ বাবে প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে ডিক্ৰী হোৱাটো সহ্য কৰা।

২০৮। যিয়েই, কোনো ব্যক্তিৰ বাদত এনেকুৱা ধনৰাশিৰ বাবে যি এনে ব্যক্তিক দেয় নহয় বা দেয় ধনৰাশিৰ অধিক হয়, বা কোনো এনে সম্পত্তি বা সম্পত্তিৰ স্বাৰ্থৰ বাবে যাৰ বাবে এনে ব্যক্তি হক্‌দাৰ নহয়, বা নিজৰ বিৰুদ্ধে কোনো ডিক্ৰী বা আদেশ প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে পাৰিত কৰায়, বা পাৰিত কৰাটো সহ্য কৰে বা কোনো ডিক্ৰী বা আদেশ ইয়াক তুষ্ট কৰাৰ পিছত বা কোনো বিষয়ৰ বাবে যি বিষয়ত সেই ডিক্ৰী বা আদেশ তুষ্ট কৰা হৈছে নিজৰ বিৰুদ্ধে নিষ্পাদিত কৰায় বা কৰাটো সহ্য কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

দৃষ্টান্ত

"ক" ই "জ" বিৰুদ্ধে এটা বাদ ৰুজু কৰিলে। "জ"ই তেওঁৰ বিৰুদ্ধে "ক"ই ডিক্ৰী এটা লাভ কৰিব বুলি জানি, "খ"ৰ বাদত যাৰ তেওঁৰ বিৰুদ্ধে কোনো ন্যায়সঙ্গত দাবী নাই ন্যায়ালয়ৰ অধিক ধনৰাশিৰ বাবে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে এটা নিৰ্ণয় হোৱাটো সহ্য কৰিলে, যাতে "খ"ই, হয় তেওঁৰ নিজৰ বাবদ বা "জ" ৰ হিতৰ বাবে, "জ"ৰ সম্পত্তি কোনো বিক্ৰীৰ আগমৰ অংশ লব পাৰে যিটো "ক"ৰ "জ" ই এই ধাৰাৰ অধীনত এটা অপৰাধ সংঘটিত কৰিলে।

অসাধুভাৱে ন্যায়ালয়ত মিছা দাবী কৰা।

২০৯। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাবে বা অসাধুভাৱে, বা কোনো ব্যক্তিৰ ক্ষতি বা বিৰক্তি কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে, ন্যায়ালয়ত কোনো দাবী কৰে, যিটো তেওঁ মিছা বুলি জানে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

দেয় নোহোৱা ধন ৰাশিৰ বাবে প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে ডিক্ৰী লাভ কৰা।

২১০। যিয়েই, কোনো ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে এনেকুৱা ধনৰাশিৰ বাবে যি দেয় নহয়, বা দেয় ধনৰাশিৰ অধিক হয়, বা কোনো এনে সম্পত্তি বা সম্পত্তিৰ স্বাৰ্থৰ বাবে যাৰ বাবে এনে ব্যক্তি হক্‌দাৰ নহয়, কোনো ডিক্ৰী বা আদেশ প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে লাভ কৰে, বা কোনো ডিক্ৰী বা আদেশ ইয়াক তুষ্ট কৰাৰ পিছত বা কোনো বিষয়ৰ বাবে যি বিষয়ত সেই ডিক্ৰী বা আদেশ তুষ্ট কৰা হৈছে কোনো ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে নিষ্পাদিত কৰায় বা নিজৰ নামত প্ৰৱঞ্চনামূলক এনে কোনো কাৰ্য্য কৰাটো সহ্য কৰে, বা কৰাৰ অনুমতি দিয়ে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰৰ বাবে বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ক্ষতি কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে অপৰাধৰ মিছা আৰোপ কৰা।

২১১। যিয়ে, কোনো ব্যক্তিক এইটো জানিও যে সেইজন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে তেনে কাৰ্য্যবাহী বা আৰোপৰ কোনো ন্যায়সন্মত বা বিধিসন্মত আধাৰ নাই, ক্ষতি কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে সেইজন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে কোনো দাণ্ডিক কাৰ্য্যবাহী ৰুজু কৰে বা ৰুজু কৰোৱায় বা কোনো ব্যক্তিক অপৰাধ কৰা বুলি মিছা আৰোপ লগায়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব;

আৰু যদিহে তেনে দাণ্ডিক কাৰ্য্যবাহী মৃত্যু, [১][আজীৱন কাৰাবাস] বা সাত বছৰ বা তদুৰ্দ্ধ কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় অপৰাধৰ মিছা আৰোপৰ ওপৰত ৰুজু কৰা হয়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডনীয় হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

অপৰাধীক আশ্ৰয় দিয়া-

২১২। যেতিয়া কোনো অপৰাধ সংঘটিত কৰা হয় যিয়ে কোনো ব্যক্তিক যিজনক অপৰাধী বুলি তেওঁ জানে বা তেওঁৰ বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থাকে তেওঁক বৈধ দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে আশ্ৰয় দিয়ে বা লুকাই ৰাখে,

যদি মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় অপৰাধ হয়—

যদিহে অপৰাধটো মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় হয়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব;

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

যদি আজীৱন কাৰাবাস বা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়—

যদি আজীৱন কাৰাবাস বা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয় আৰু অপৰাধটো যদি [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা কাৰাবাসেৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব,

আৰু যদিহে অপৰাধটো কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয় যিটো এবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে কিন্তু দহ বছৰলৈ নহয়, তেওঁ অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত প্ৰকাৰৰ এনে কাৰাবাসেৰে যি অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত কৰা কাৰাবাসৰ দীৰ্ঘতম অৱধিৰ এক চতুৰ্থাংশলৈকে বিস্তাৰিত হব পাৰে এনে এটা অৱধিৰ বাবে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে, দণ্ডিত হব।

[2][এই ধাৰাত "অপৰাধ" শব্দে [3][ভাৰত] ৰ বাহিৰৰ যি কোনো স্থানত সংঘটিত কৰা যি কোনো কাৰ্য্য অন্তৰ্ভুক্ত কৰে, যি কাৰ্য্য, যদিহে [3][ভাৰত] ত সংঘটিত কৰা হলে নিম্নোক্ত ধাৰাবোৰৰ কোনোটোৰ অধীনত অৰ্থাৎ ৩০২, ৩০৪, ৩৮২, ৩৯২, ৩৯৩, ৩৯৪, ৩৯৫, ৩৯৬, ৩৯৭, ৩৯৮, ৩৯৯, ৪০২, ৪৩৫, ৪৩৬, ৪৪৯, ৪৫০, ৪৫৭, ৪৫৮, ৪৫৯ আৰু ৪৬০ ৰ অধীনত দণ্ডনীয় হ'লহেঁতেন, আৰু এই ধাৰাৰ প্ৰয়োজনাৰ্থে এনে প্ৰতিটো কাৰ্য্য এনেদৰে দণ্ডনীয় হব বুলি গণ্য কৰা হব যেনিবা অপৰাধী ব্যক্তিজন ইয়াৰ বাবে [3][ভাৰত] ত দোষী হৈছিল।]

ব্যতিক্ৰম - এই উপবন্ধটো এনে কোনো ক্ষেত্ৰলৈ বিস্তাৰিত নহয় য'ত আশ্ৰয়দান বা লুকাই ৰখা কাৰ্য্যটো অপৰাধীজনৰ স্বামী বা স্ত্ৰীৰ দ্বাৰা কৰা হৈছে।

দৃষ্টান্ত

"খ" ই ডকাইতি কৰা বুলি জানি, "ক" ই জানি শুনি "খ" ক, বিধি সন্মত দণ্ডৰ পৰা তেওঁক প্ৰতিচ্ছাদিত কৰিবলৈ লুকাই ৰাখিলে। ইয়াত যিহেতু "খ" [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰ বাবে দায়ী, "ক" দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰৰ অধিক নহয় দায়ী হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

অপৰাধীক দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ বাবে উপহাৰ আদি লোৱা।

২১৩। যিয়েই, নিজৰ বা কোনো অন্য ব্যক্তিৰ কাৰণে কোনো পৰিতোষণ বা নিজৰ বা কোনো অন্য ব্যক্তিৰ কাৰণে কোনো সম্পত্তিৰ প্ৰত্যাস্থাপন, কোনো অপৰাধ গোপন কৰাৰ বাবে বা কোনো ব্যক্তিক কোনো অপৰাধৰ বাবে বৈধ দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ নিমিত্তে বা কোনো ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে লোৱা কাৰ্য্যবাহী নলবৰ কাৰণে প্ৰতিদান স্বৰূপে গ্ৰহণ কৰে, লাভ কৰে, লাভ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে বা গ্ৰহণ কৰিবলৈ চুক্তি কৰে,

যদি মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় অপৰাধ হয়।

যদিহে অপৰাধটো মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব,

যদি আজীৱন কাৰাবাসৰে বা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়।

আৰু যদিহে অপৰাধটো [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ দায়ী হব,

আৰু যদিহে অপৰাধটো দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত নোহোৱা এনে কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত প্ৰকাৰৰ এনে কাৰাবাসৰে যি অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত কৰা কাৰাবাসৰ দীৰ্ঘতম অৱধিটোৰ এক চতুৰ্থাংশলৈকে বিস্তাৰিত হব পাৰে, এনে এটা অৱধিৰ বাবে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

২। ১৮৯৪ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৭ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

৩। "বৃটিছ ভাৰত" শব্দসমূহ অনুকুলন আদেশ, ১৯৪৮, অনুকুলন আদেশ, ১৯৫০ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা উপৰোক্ত ভাৱে পঠিত হবলৈ ক্ৰমাগত ভাৱে প্ৰতিষ্ঠাপিত হৈছে।

অপৰাধীক প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ প্ৰতিদান স্বৰূপে উপহাৰৰ প্ৰস্তাৱ বা সম্পত্তিৰ প্ৰত্যাৱৰ্তন-

২১৪। যিয়েই, কোনো ব্যক্তিক কোনো অপৰাধ সেই ব্যক্তিৰ দ্বাৰা গোপন কৰাৰ বাবে বা সেই ব্যক্তিৰ দ্বাৰা কোনো অপৰাধৰ বাবে বৈধ দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ নিমিত্তে বা সেই ব্যক্তিৰ দ্বাৰা কোনো ব্যক্তিক বৈধ দণ্ড দিয়াৰ প্ৰয়োজনৰ পৰা তেওঁৰ বিৰুদ্ধে লোৱা কাৰ্য্যবাহী নলবৰ কাৰণে কোনো পৰিতোষ দিয়ে, বা দিয়ায় বা দিয়া বা দিয়াবৰ বাবে প্ৰস্তাৱ বা চুক্তি কৰে, বা কোনো সম্পত্তিৰ [1][প্ৰত্যাৱৰ্তিত কৰে বা কৰায়,]

যদিহে মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় অপৰাধ হয়;

যদিহে অপৰাধটো মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰে বাবেও দায়ী হব;

যদি আজীৱন কাৰাবাসৰে,বা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়।

আৰু যদিহে অপৰাধটো [2][আজীৱন কাৰাবাস]ৰে বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয় তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব;

আৰু যদিহে অপৰাধটো দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত নোহোৱা এনে কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত প্ৰকাৰৰ এনে কাৰাবাসৰে যিটো অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত কৰা কাৰাবাসৰ দীৰ্ঘতম অৱধিটোৰ এক চতুৰ্থাংশলৈকে বিস্তাৰিত হব পাৰে, এনে এটা অৱধিৰ বাবে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে,দণ্ডিত হব।

[3][**ব্যতিক্ৰম** - ধাৰাসমূহ ২১৩ আৰু ২১৪ ৰ উপবন্ধবোৰ এনে কোনো ক্ষেত্ৰলৈ বিস্তাৰিত নহয় যি ক্ষেত্ৰত অপৰাধটো বিধি সন্মত ভাৱে আপোচ কৰিব পৰা যায়]।

[4] x x x x

চুৰি সম্পত্তি ইত্যাদি পুনৰুদ্ধাৰত সাহায্য কৰিবলৈ উপহাৰ লোৱা।

২১৫। যিয়ে, কোনো ব্যক্তিক কোনো অস্থাৱৰ সম্পত্তি পুনৰুদ্ধাৰ কৰিবলৈ সাহায্য কৰাৰ ভাওজুৰি বা সাহায্য দান কৰাৰ বাবে কোনো পৰিতোষ লয়, বা লবলৈ চুক্তি কৰে বা সন্মতি দিয়ে, যি সম্পত্তিৰ পৰা এই সংহিতাৰ অধীনত দণ্ডনীয় কোনো অপৰাধৰ দ্বাৰা তেওঁ বঞ্চিত হব, যদিহে তেওঁ অপৰাধীজনক কৰায়ত্ত কৰিবৰ বাবে আৰু অপৰাধটোৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰিবৰ বাবে তেওঁৰ ক্ষমতাত থকা সকলোবোৰ উপায় গ্ৰহণ নকৰে, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

এনে অপৰাধীক আশ্ৰয় দিয়া যিজনে অভিৰক্ষাৰ পৰা পলায়ন কৰিছে বা যাৰ কৰায়ত্ত কৰাৰ বাবে আদেশ দিয়া হৈছে।

২১৬। যেতিয়া কোনো ব্যক্তি যিজনক কোনো অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছে বা আৰোপিত কৰা হৈছে, সেই অপৰাধটোৰ বাবে বিধি সন্মত অভিৰক্ষাত থাকিও, তেনে অভিৰক্ষাৰ পৰা পলায়ন কৰে,

বা যেতিয়া কোনো লোক সেৱকে তেনে লোক সেৱকৰ বিধি সন্মত ক্ষমতাৱলীৰ প্ৰয়োগত, এজন নিৰ্দিষ্ট ব্যক্তিক কোনো অপৰাধৰ বাবে কৰায়ত্ত কৰাৰ কাৰণে আদেশ দিয়ে, যিয়ে তেনে পলায়ন বা কৰায়ত্তৰ আদেশৰ কথা জানিও, সেই ব্যক্তিজনক কৰায়ত্ত কৰাৰ পৰা নিবাৰিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে আশ্ৰয় দান কৰে বা লুকাই ৰাখে, তেওঁ নিম্নোক্ত ধৰণে দণ্ডিত হব, অৰ্থাৎ

যদিহে মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় অপৰাধ হয়।

যদিহে অপৰাধটো যিটোৰ বাবে ব্যক্তিজন অভিৰক্ষাত আছিল বা তেওঁৰ কৰায়ত্তৰ আদেশ দিয়া হৈছিল, মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব;

১। ১৯৫৩ ৰ অধিনিয়ম সংখ্যা ৪২ ৰ ধাৰা ৪ আৰু অনুসূচী ৩ ৰ দ্বাৰা "প্ৰত্যাবৰ্তিত কৰে বা কৰায়" ৰ স্থানত প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৩। ১৮৮২ চনৰ ৮ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৬ ৰ দ্বাৰা মূল ব্যতিক্ৰমৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৪। ১৮৮২ চনৰ ১০ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ আৰু অনুসূচী ১ ৰ দ্বাৰা দৃষ্টান্তসমূহ নিৰসিত কৰা হৈছে।

যদিহে আজীৱন কাৰাবাসৰে বা কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়।

যদিহে অপৰাধটো [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দহ বছৰ কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ জৰিমনাসহ বা বিনা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব;

আৰু যদিহে অপৰাধটো কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয় যিটো এবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে কিন্তু দহ বছৰলৈ নহয় তেন্তে তেওঁ অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত প্ৰকাৰৰ কাৰাবাসৰে যিটো অপৰাধটোৰ বাবে উপবন্ধিত কৰা কাৰাবাসৰ দীৰ্ঘতম অৱধিৰ এক চতুৰ্থাংশলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে এনে এটা অৱধিৰ বাবে বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে, দণ্ডিত হব।

[2][এই ধাৰাত "অপৰাধ" শব্দে কোনো কাৰ্য্য বা ক্ৰটীকো অন্তৰ্ভুক্ত কৰে যাৰ বাবে কোনো ব্যক্তি [3][ভাৰত] ৰ বাহিৰত দোষী হোৱা বুলি অভিকথিত কৰা হৈছে, যিটো, যদিহে তেওঁ ইয়াৰ বাবে [3][ভাৰত] ত দোষী হ'লহেতেন, এটা অপৰাধ হিচাপে দণ্ডনীয় হ'লহেতেন, আৰু যাৰ বাবে তেওঁ, প্ৰত্যাৰ্পণ সম্পৰ্কীয় কোনো বিধিৰ অধীনত, [4]x x x x অন্যথা [3][ভাৰত] ত কৰায়ত্ত হোৱাৰ বা অভিৰক্ষাত নিৰুদ্ধ হোৱাৰ বাবে দায়ী; আৰু এই ধাৰাৰ প্ৰয়োজনবোৰৰ বাবে এনে প্ৰত্যেক কাৰ্য্য বা ক্ৰটী এনেদৰে দণ্ডনীয় বুলি গণ্য কৰা হব যেনিবা অভিযুক্ত ব্যক্তিজন ইয়াৰ বাবে ৩[ভাৰত] ত দোষী হৈছিল।

ব্যতিক্ৰম - এই উপবন্ধটো এনে ক্ষেত্ৰ লৈ বিস্তাৰিত নহয় যি ক্ষেত্ৰত আশ্ৰয় দান বা লুকাই ৰখা কাৰ্য্যটো কৰায়ত্ত কৰিবলগীয়া ব্যক্তিজনৰ স্বামী বা স্ত্ৰীৰ দ্বাৰা কৰা হৈছে।

লুণ্ঠক বা ডকাইতক আশ্ৰয় দিয়াৰ বাবে দণ্ড।

[5][২১৬ক। যিয়ে, জানি শুনি বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত যে কিছুমান ব্যক্তিয়ে লুণ্ঠন বা ডকাইতি সংঘটিত কৰিব ওলাইছে বা অলপতে সংঘটিত কৰিছে, তেওঁলোকক বা, তেওঁলোকৰ কোনোএজনক তেনে লুণ্ঠন বা ডকাইতিৰ সংঘটন সুচল কৰাৰ বা তেওঁলোকৰ কোনোজনক দণ্ডৰ পৰা প্ৰতিচ্ছাদিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে আশ্ৰয় দিয়ে তেওঁ সশ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ - এই ধাৰাৰ প্ৰয়োজনাৰ্থে, লুণ্ঠন বা ডকাইতিটো [3][ভাৰত] ৰ ভিতৰত বা বাহিৰত কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত হৈছে বা কৰা হৈছে সেইটো গুৰুত্বহীন।

ব্যতিক্ৰম - এই উপবন্ধটো এনে এটা ক্ষেত্ৰলৈ বিস্তাৰিত নহয় য'ত আশ্ৰয় দান কাৰ্য্যটো অপৰাধীজনৰ স্বামী বা স্ত্ৰীৰ দ্বাৰা কৰা হৈছে।

[5][২১৬খ। ধাৰা সমূহ ২১২, ২১৬ আৰু ২১৬ "ক ত আশ্ৰয় দান" ৰ পৰিভাষা। ভাৰতীয় দণ্ড সংহিতা (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৪২ (১৯৪২ ৰ ৮) ৰ ধাৰা ৩ ৰ দ্বাৰা নিৰসিত।

১। ১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৮৮৬ চনৰ ১০ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২৩ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

৩। "বৃটিছ ভাৰত" শব্দসমূহ অনুকুলন আদেশ, ১৯৪৮, অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা উপৰোক্ত ভাৱে পঠিত হবলৈ ক্ৰমাগত ভাৱে প্ৰতিষ্ঠাপিত হৈছে।

৪। "বা ফিউগেটিভ অফেন্দাৰ এক্ট ১৮৮১ ৰ অধীনত" শব্দসমূহ ১৯৫১ ৰ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা লোপ কৰা হৈছে।

৫। ১৮৯৪ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৮ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

লোকসেৱকে কোনো ব্যক্তিক দণ্ডৰ পৰা বা সম্পত্তিৰ বাজেয়াপ্তকৰণৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বিধিৰ নিৰ্দেশ অৱজ্ঞা কৰা।

২১৭। যিয়ে, কোনো লোক সেৱক হৈ তেনে লোক সেৱক ৰূপে তেওঁ নিজে কিদৰে আচৰণ কৰিব লাগে সেইটো জানি শুনি সেই বিষয়ে থকা বিধিৰ নিৰ্দেশৰ অৱজ্ঞা কোনো ব্যক্তিক বৈধ দণ্ডৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা সম্ভাব্যতাৰ দ্বাৰা ৰক্ষা কৰিব বুলি জানি বা তেওঁ দায়িত্বাধীন হোৱা দণ্ডতকৈ কম দণ্ড দিয়াৰ এইটো সম্ভাব্য বুলি জানি বা কোনো সম্পত্তি এনে বাজেয়াপ্তকৰণ বা ভাৰৰ পৰা যাৰ বাবে সেই সম্পত্তি বিধিৰ দায়িত্বাধীনত আছে, ৰক্ষা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা সম্ভাব্যতাৰ দ্বাৰা ৰক্ষা কৰিব বুলি জানি কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুই বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জাৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

কোনো ব্যক্তিক দণ্ডৰ পৰা বা কোনো সম্পত্তিক বাজেয়াপ্তকৰণৰ পৰা ৰক্ষা-কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে লোকসেৱকৰ দ্বাৰা অশুদ্ধ অভিলেখ বা লিখনি ৰচনা।

২১৮। যিয়ে, লোক সেৱক হৈ, আৰু এনে লোকসেৱক ৰূপে কোনো অভিলেখ বা আন লেখন প্ৰস্তুত কৰণৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত হৈ, সেই অভিলেখ বা লেখ এনে ধৰণে ৰচনা কৰে যিটো তেওঁ অশুদ্ধ বুলি জানে, জনসাধাৰণক বা কোনো ব্যক্তিক হানি বা ক্ষতি কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা সম্ভাব্যতাৰ দ্বাৰা কৰাব বুলি জানি বা কোনো ব্যক্তিক বৈধ দণ্ডৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা সম্ভাব্যতাৰ দ্বাৰা ৰক্ষা কৰিব বুলি জানি বা কোনো সম্পত্তি বাজেয়াপ্তকৰণ বা অন্য ভাৰৰ পৰা যাৰ দায়িত্বাধীনত সেই সম্পত্তি বিধি অনুসৰি আছে, ৰক্ষা কৰাৰ অভিপ্ৰায়ে বা সম্ভাব্যতাৰ দ্বাৰা ৰক্ষা কৰিব বুলি জানি কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীত বিধিৰ প্ৰতিকূল প্ৰতিবেদন আদিৰ লোক সেৱকৰ দ্বাৰা ভ্ৰষ্টতাপূৰ্বক দিয়া।

২১৯। যিয়ে, কোনো লোক সেৱক হৈ কোনো ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ কোনো পৰ্য্যায়ত কোনো প্ৰতিবেদন, আদেশ, অধিমত বা বিনিশ্চয় ভ্ৰষ্টতাপূৰ্বক বা দ্বেষপূৰ্বক দিয়ে বা শুনায় যিটো তেওঁ বিধিৰ প্ৰতিকূল বুলি জানে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

প্ৰাধিকাৰযুক্ত ব্যক্তিৰ দ্বাৰা যি বিধিৰ প্ৰতিকূলে কাৰ্য্যকৰী থকা বুলি জানে, বিচাৰৰ বাবে বা পৰিৰোধকৰণৰ বাবে ছোৰ্পদকৰণ।

২২০। যিয়ে, কোনো পদত থাকি যিটো তেওঁক ব্যক্তি সমূহক বিচাৰৰ বাবে বা পৰিৰোধকৰণৰ বাবে ছোৰ্পদ কৰিবলৈ বা পৰিৰোধত ৰাখিবলৈ বৈধ প্ৰধিকাৰ দিয়ে, সেই প্ৰধিকাৰৰ প্ৰয়োগত ভ্ৰষ্টতা পূৰ্বক বা দ্বেষপূৰ্বক কোনো ব্যক্তিক বিচাৰৰ বা পৰিৰোধকৰণৰ বাবে ছোৰ্পদ কৰে বা কোনো ব্যক্তিক পৰিৰোধত ৰাখে, এই কথা জানিও যে তেনে কাৰ্য্য কৰোতে তেওঁ বিধিৰ প্ৰতিকূলে কাৰ্য্য কৰি আছে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

কৰায়ত্ত কৰিবলৈ আৱদ্ধ লোক সেৱকৰ দ্বাৰা কৰায়ত্ত কৰাত অভিপ্ৰেত ত্ৰুটী।

২২১। যিয়ে, এনে লোকসেৱক হৈ, যি কোনো অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত বা কৰায়ত্ত হবলৈ দায়িত্বাধীন কোনো ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰিবলৈ বা পৰিৰোধত ৰাখিবলৈ এনে লোকসেৱকৰূপে বৈধ ভাবে আবদ্ধ হৈ এনে ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত ভাবে ত্ৰুটী কৰে বা পৰিৰোধকৰণৰ পৰা এনে ব্যক্তিৰ পলায়ন কৰাটো সহ্য কৰে বা এনে ব্যক্তি পলায়ন কৰাত বা পলায়ন কৰাৰ প্ৰয়াসৰ অভিপ্ৰেত ভাবে সহায় কৰে, তেওঁ নিম্নোক্ত ধৰণে দণ্ডিত হব, অৰ্থাৎ ঃ-

যদিহে পৰিৰোধত থকা ব্যক্তিজন, বা যিজন ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰাটো উচিত আছিল, সেই ব্যক্তি জনক মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত কৰা হয়, বা কৰায়ত্ত কৰাৰ বাবে দায়ী হয় তেওঁ জৰিমনা সহ বা বিনা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে; বা

যদিহে পৰিৰোধত থকা ব্যক্তিজন বা যিজন ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰা উচিত আছিল সেই ব্যক্তিজনক [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে এনে এটা অৱধিৰ বাবে কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় এটা অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত কৰা হয়, বা কৰায়ত্তৰ বাবে দায়ী হয়, তেওঁ জৰিমনা সহ বা বিনা, দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে; বা

যদিহে পৰিৰোধত থকা ব্যক্তিজনক বা যিজন ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰাটো উচিত আছিল, সেই

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

ব্যক্তিজন দহ বছৰতকৈ কম অবধিৰ কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত কৰা বা কৰায়ত্ত কৰাৰ বাবে দায়ী হয়, তেওঁ জৰিমনা সহ বা বিনা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুই বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে।

দণ্ডাদেশৰ অধীনত বা বিধি সন্মত ভাবে ছোৰ্পদ কৰা ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰাৰ বাবে আৱদ্ধ লোক সেৱকৰ দ্বাৰা কৰায়ত্ত কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত ভাবে ক্ৰুটী কৰা।

২২২। যিয়ে, লোক সেৱক হৈ কোনো অপৰাধৰ বাবেকোনো ন্যায়ালয়ৰ দণ্ডাদেশৰ অধীনত [১][বা অভিৰক্ষালৈ বিধি সন্মত ভাবে ছোৰ্পদ কৰা] কোনো ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰিবলৈ বা পৰিৰোধত ৰাখিবলৈ এনে লোক সেৱক ৰূপে বৈধ ভাৱে আৱদ্ধ হৈ এনে ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত ভাবে ক্ৰুটী কৰে বা পৰিৰোধৰ পৰা তেনে ব্যক্তিৰ পলায়ন কৰাটো সহ্য কৰে বা এনে ব্যক্তি পলায়ন কৰাত বা পলায়ন কৰাৰ প্ৰয়াসত অভিপ্ৰেত ভাবে সহায় কৰে তেওঁ নিম্নোক্ত ধৰণে দণ্ডিত হব অৰ্থাৎ ঃ-

যদিহে পৰিৰোধত থকা ব্যক্তিজন, বা যিজনক কৰায়ত্ত কৰা উচিত আছিল তেওঁ, মৃত্যু দণ্ডাদেশৰ অধীনত আছে, তেন্তে তেওঁ জৰিমনা সহ বা বিনা [২][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি চৈধ্য বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা

যদিহে পৰিৰোধত থকা ব্যক্তিজন বা যিজনক কৰায়ত্ত কৰা উচিত আছিল তেওঁ ন্যায়ালয়ৰ দণ্ডাদেশৰ দ্বাৰা বা এনে দণ্ডাদেশৰ লঘুকৰণৰ আধাৰত [২][আজীৱন কাৰাবাস] [৩]xxx [৪]xxx [৫]xxx [৬]xxx বা দহ বছৰৰ বা তদুৰ্দ্ধ অৱধিৰ বাবে কাৰাবাসৰ অধ্যধীন হব, তেন্তে জৰিমনা সহ বা বিনা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে; বা

যদিহে পৰিৰোধত থকা ব্যক্তিজনক বা যিজন ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰা উচিত আছিল সেই ব্যক্তিজন ন্যায়ালয়ৰ দণ্ডাদেশৰ দ্বাৰা দহ বছৰতকৈ অধিক নোহোৱা অৱধিৰ বাবে কাৰাবাসৰ অধ্যধীন হয় [১][বা যদি সেই ব্যক্তিক অভিৰক্ষাত বিধি সন্মত ছোৰ্পদ কৰা হৈছে] তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে।

লোকসেৱকৰ দ্বাৰা অৱহেলাৰে পৰিৰোধ বা অভিৰক্ষাৰ পৰা পলায়ন কৰাটো সহ্য কৰা।

২২৩। যিয়ে, এনে লোক সেৱক হৈ যি অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত বা দোষী সাব্যস্ত [১][বা অভিৰক্ষাত বিধি সন্মত ভাবে ছোৰ্পদ কৰা] কোনো ব্যক্তিক পৰিৰুদ্ধ কৰি ৰাখিবলৈ এনে লোক সেৱক ৰূপে আৱদ্ধ, এনে ব্যক্তি পৰিৰুদ্ধ হৈ থকাৰ পৰা পলায়ন কৰাটো অৱহেলা পূৰ্বক সহ্য কৰে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

কোনো ব্যক্তিৰ দ্বাৰা তেওঁ বিধি সন্মত কৰায়ত্ত কৰণত প্ৰতিৰোধ বা বাধা।

২২৪। যিয়ে, কোনো এনে অপৰাধৰ বাবে যাৰ কাৰণে তেওঁক আৰোপিত কৰা হৈছে বা যাৰ বাবে তেওঁক দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছে তেওঁৰ বিধি সন্মত কৰায়ত্ত কৰণত অভিপ্ৰেত ভাবে প্ৰতিৰোধ কৰে বা অবৈধ ভাবে বাধা দিয়ে বা কোনো অভিৰক্ষাৰ পৰা য'ত তেওঁক কোনো এনে অপৰাধৰ বাবে নিৰুদ্ধ কৰা হৈছে, পলায়ন কৰে বা পলায়ন কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে

১। ১৮৭০ চনৰ ২৭ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৮ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

২। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

৩। ১৯৪৯ চনৰ ১৭ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা "বা আজীৱন কঠোৰ শ্ৰম কাৰাবাস" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে (৬-৪-১৯৪৯ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

৪। ১৯৫৭ চনৰ ৩৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচী ২ৰ দ্বাৰা "বা লৈ" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে।

৫। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "নিৰ্বাসন" শব্দ লোপ কৰা হৈছে।

৬। ১৯৪৯ চনৰ ১৭ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা "বা কঠোৰ শ্ৰম কাৰাবাস" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে (৬-৪-১৯৪৯ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

স্পষ্টীকৰণ — এই ধাৰাৰ দণ্ড সেই দণ্ডৰ অতিৰিক্ত হ'ব যি দণ্ড কৰায়ত্ত কৰিবলগীয়া বা অভিৰক্ষাত নিৰুদ্ধ কৰিবলগীয়া ব্যক্তিজন সেই অপৰাধৰ বাবে দায়ী আছিল যি অপৰাধটোৰ বাবে তেওঁক আৰোপিত কৰা হৈছিল বা তেওঁক দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল।

কোনো অন্য ব্যক্তিৰ কৰায়ত্ত কৰণত প্ৰতিৰোধ বা বাধা।

২২৫। যিয়ে, কোনো এনে অপৰাধৰ বাবে যাৰ কাৰণে কোনো অন্য ব্যক্তিৰ বিধি সন্মত কৰায়ত্ত কৰণত অভিপ্ৰেত ভাবে প্ৰতিৰোধ কৰে বা অবৈধ বাধা দিয়ে বা কোনো ব্যক্তিক কোনো এনে অভিৰক্ষাৰ পৰা য'ত সেই ব্যক্তিক কোনো অপৰাধৰ বাবে বিধি সন্মত ভাবে নিৰুদ্ধ কৰা হৈছে, উদ্ধাৰ কৰে বা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুই বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

বা কৰায়ত্ত কৰিবলগীয়া বা উদ্ধাৰ কৰা ব্যক্তি জনক বা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা ব্যক্তিজনক [১][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা এটা অৱধিৰ বাবে কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় এটা অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত কৰা হয় বা তেওঁ তাৰ বাবে কৰায়ত্ত হবলৈ দায়িত্বাধীন হয় তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব;

বা যদিহে কৰায়ত্ত কৰিবলগীয়া ব্যক্তিজনক বা উদ্ধাৰ কৰা বা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা ব্যক্তিজনক মৃত্যুৰে দণ্ডনীয় হোৱা এনে এটা অপৰাধৰ বাবে আৰোপিত কৰা হয় বা তেওঁ কৰায়ত্ত হবলৈ দায়িত্বাধীন হয় তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব;

বা যদিহে কৰায়ত্ত কৰিবলগীয়া বা উদ্ধাৰ কৰা বা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা ব্যক্তিজনক কোনো ন্যায়ালয়ৰ দণ্ডাদেশৰ অধীনত বা তেওঁ তেনে দণ্ডাদেশৰ লঘুকৰণৰ আধাৰত [১][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে [২]xxx [৩]xxx [৪]xxx বা দহ বছৰ বা তদুৰ্দ্ধ অৱধিৰ কাৰাবাসৰে দণ্ডনীয় হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব;

বা যদিহে কৰায়ত্ত কৰিবলগীয়া বা উদ্ধাৰ কৰা বা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা ব্যক্তিজন মৃত্যু দণ্ডাদেশৰ অধীন হৈ থাকে, তেন্তে তেওঁ [১][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দহ বছৰৰ অধিক নহয়, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

অন্যথা উপবন্ধ নকৰা ক্ষেত্ৰবোৰত লোক সেৱকে কৰায়ত্ত কৰিবলৈ ক্ৰটী কৰা বা পলায়ন কৰাটো সহ্য কৰা।

৫[২২৫ক। যিয়ে, লোকসেৱক হৈ কোনো ব্যক্তিক কৰায়ত্ত কৰিবলৈ বা পৰিৰোধ কৰি ৰাখিবলৈ এনে কোনো সেৱক ৰূপে বৈধ ভাবে আৱদ্ধ হৈ ধাৰা ২২১, ধাৰা ২২২ বা ধাৰা ২২৩ বা তৎসময় বলবৎ থকা আন কোনো বিধিত উপবন্ধ নকৰা এনে কোনো ক্ষেত্ৰত, সেই ব্যক্তিজনক কৰায়ত্ত কৰিবলৈ ক্ৰটী কৰে বা তেওঁ পৰিৰোধ হৈ থকাৰ পৰা পলায়ন কৰাটো সহ্য কৰে, তেওঁ --

---

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৯৫৭ চনৰ ৩৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচী ২ ৰ দ্বাৰা "বা.......লৈ বাবে" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে।

৩। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "নিৰ্বাসন" শব্দটো লোপ কৰা হৈছে।

৪। ১৯৪৯ চনৰ ১৭ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা "কঠোৰ শ্ৰম কাৰাবাস" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে।

৫। ১৮৮৬ চনৰ ১০ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২৪(১) ৰ দ্বাৰা ধাৰা সমূহ ২২৫ক আৰু ২২৫খ, ধাৰা ২২৫ক ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত কৰা হৈছিল যিটো ১৮৭০ চনৰ ২৭ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৯ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত কৰা হৈছিল।

(ক) যদি তেওঁ অভিপ্ৰায় পূৰ্বক তেনে কৰে, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি তিনি বছৰলৈ.বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে, আৰু

(খ) যদি তেওঁ অৱহেলাৰ তেনে কৰে, বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

অন্যথা উপবন্ধ নকৰা ক্ষেত্ৰবোৰত বিধি সম্মত কৰায়ত্তকৰণত প্ৰতিৰোধ বা বাধা বা পলায়ন বা উদ্ধাৰ কৰা।

২২৫খ। যিয়ে, ধাৰা ২২৪ বা ধাৰা ২২৫ বা তৎসময় বলবৎ থকা আন কোনো বিধিত উপবন্ধ নকৰা যি কোনো এটা ক্ষেত্ৰত তেওঁ বা আন যি কোনো ব্যক্তিৰ বিধি সন্মত কৰায়ত্ত কৰণত অভিপ্ৰায় পূৰ্বক কোনো প্ৰতিৰোধ কৰে বা অবৈধ বাধা জন্মায়, বা কোনো অভিৰক্ষাৰ পৰা পলায়ন কৰে বা পলায়ন কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, যি অভিৰক্ষাত তেওঁক বিধি সন্মত ভাৱে নিৰুদ্ধ কৰি ৰখা হৈছে, বা কোনো ব্যক্তিক কোনো অভিৰক্ষাৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰে, বা উদ্ধাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, যি অভিৰক্ষাত সেই ব্যক্তিজনক বিধি সন্মত ভাবে নিৰুদ্ধ কৰি ৰখা হৈছে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।]

২২৬। [নিৰ্বাসনৰ পৰা বিধি বিৰুদ্ধ প্ৰত্যাৱৰ্ত্তন] দণ্ড প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা (সংশোধন) অধিনিয়ম, ১৯৫৫ (১৯৫৫ ৰ ২৬) ৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা ১/১/১৯৫৬ ৰ পৰা) নিৰসিত।

দণ্ডৰ ৰেহাইৰ চৰ্ত্তৰ লঙ্ঘন।

২২৭। যিয়ে, দণ্ডৰ কোনো চৰ্ত্ত সাপেক্ষে ৰেহাই গ্ৰহণ কৰি এনে ৰেহাই মঞ্জুৰ কৰা কোনো চৰ্ত্ত, জানি শুনি লঙ্ঘন কৰে, তেওঁ মূলতঃ দণ্ডাদিষ্ট হোৱা দণ্ডৰে দণ্ডিত হব, যদি তেওঁ সেই দণ্ডৰ কোনো এটা ভাগ ইতিপূৰ্বে ভোগ কৰা নাই আৰু যদিহে তেওঁ সেই দণ্ডৰ কোনো ভাগ ইতিপূৰ্বে ভোগ কৰিছে, তেন্তে সেই দণ্ডৰ সিমান খিনি যিখিনি তেওঁ ইতিপূৰ্বে ভোগ কৰা নাই।

ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহী চলাই থকা লোক সেৱকক অভিপ্ৰায়সহ অপমান বা ব্যাঘাত।

২২৮। যিয়ে, কোনো লোকসেৱকক তেনে লোকসেৱকে কোনো ন্যায়িক কাৰ্য্যবাহীৰ কোনো এটা পৰ্য্যায়ত চলাই থাকোতে, অপমান কৰে, বা কোনো ধৰণৰ ব্যাঘাত জন্মায়, তেওঁ বিনা শ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যি এহেজাৰ টকা পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

কিছুমান নিৰ্দিষ্ট অপৰাধ ইত্যাদিত পীড়িত ব্যক্তিৰ পৰিচয় প্ৰকটকৰণ।

[১][২২৮ক। (১) যিয়ে, কোনো নাম বা অন্য বিষয়, যাৰ দ্বাৰা এনে কোনো ব্যক্তিৰ (যাক এই ধাৰাত ইয়াৰ পিছত পীড়িত ব্যক্তি বুলি উল্লেখ কৰা হৈছে) পৰিচয় প্ৰকাশ হব পাৰে, যাৰ বিৰুদ্ধে ধাৰা ৩৭৬, বা ধাৰা ৩৭৬ক, ধাৰা ৩৭৬খ, বা ধাৰা ৩৭৬গ ৰ বা ধাৰা ৩৭৬ঘ ৰ অধীনত কোনো অপৰাধ কৰাটো অভিকথিত হৈছে বা এনে অপৰাধ সংঘটিত কৰা পোৱা গৈছে, মুদ্ৰিত বা প্ৰকাশিত কৰে, তেওঁ দুয়োটাৰে যিকোনো এক প্ৰকাৰৰ কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

(২) উপধাৰা (১) ৰ কোনো কথাই কোনো নাম বা কোনো বিষয়ৰ মুদ্ৰন বা প্ৰকাশনলৈ বিস্তাৰিত নহব, যদিহে তাৰ দ্বাৰা পীড়িত ব্যক্তিৰ পৰিচয় প্ৰকাশ হব পাৰে, যেতিয়া এনে মুদ্ৰন বা প্ৰকাশন—

(ক) আৰক্ষী থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত পদাধিকাৰী বা এনে অপৰাধ অনুসন্ধান কৰা আৰক্ষী পদাধিকাৰীৰ দ্বাৰা তেওঁৰ লিখিত আদেশৰ অধীনত যিয়ে, এনে অনুসন্ধানৰ প্ৰয়োজনত সদভাব পূৰ্বক কাৰ্য্য কৰে; বা

(খ) পীড়িত ব্যক্তিৰ দ্বাৰা বা তেওঁৰ লিখিত প্ৰাধিকাৰসহ কৰিলে ; বা

(গ) যিক্ষেত্ৰত পীড়িত ব্যক্তিৰ মৃত্যু হৈছে, বা তেওঁ নাবালক বা অসুস্থ মনৰ হয়, তেনে ক্ষেত্ৰত পীড়িত ব্যক্তিৰ নিকটতম সম্বন্ধীয়ৰ দ্বাৰা বা তেওঁৰ লিখিত প্ৰাধিকাৰৰ দ্বাৰা কৰা হয় ঃ

পৰন্তু নিকটতম সম্বন্ধীয়ৰ দ্বাৰা এনে কোনো প্ৰধিকাৰ কোনো স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত কল্যাণ সংস্থা সংগঠনৰ ছেয়াৰমেন বা সচিবৰ যি নামেৰে অভিহিত নহওক, বাহিৰে অন্য কোনো ব্যক্তিক দিয়া নহব।

স্পষ্টীকৰণ - এই উপধাৰাৰ প্ৰয়োজনৰ বাবে “স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত কল্যাণ সংস্থা বা সংগঠন” এই

১। ১৯৮৩ চনৰ ৪ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় বা ৰাজ্য চৰকাৰৰ দ্বাৰা স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত কোনো সমাজ কল্যাণ সংস্থা বা সংগঠনক বুজায়।

(৩) যিয়ে, উপধাৰা (১)ত নিৰ্দিষ্ট কোনো অপৰাধ সম্পৰ্কত কোনো ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত কোনো কাৰ্য্যবাহী সম্বন্ধে কোনো কথা, সেই ন্যায়ালয়ৰ পূৰ্ব অনুমতি বিনা মুদ্ৰিত বা প্ৰকাশিত কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ - কোনো উচ্চ ন্যায়ালয় বা উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ কোনো নিৰ্ণয়ৰ মুদ্ৰণ বা প্ৰকাশন এই ধাৰাৰ অৰ্থত অপৰাধ নহয়।]

জুৰী সদস্য বা এচেচৰৰ প্ৰতিৰূপন।

২২৯। যিয়েই কোনো গোচৰত প্ৰতিৰূপনৰ দ্বাৰা বা অন্যথা নিজকে এইটো জানি জুৰী সদস্য বা এচেচৰ ৰূপে তালিকা ভুক্ত, পেনেল ভুক্ত বা গৃহীত শপত অভিপ্ৰায় সহ কৰায় বা হবলৈ দিয়াটো সহ্য কৰে যে তেওঁ এইদৰে তালিকাভুক্ত বা পেনেলভুক্ত বা গৃহীত শপত হোৱাটো বিধিৰ দ্বাৰা হকদাৰ নহয় বা এইটো জানি যে তেওঁ এইদৰে তালিকাভুক্ত, পেনেলভুক্ত বা গৃহীত শপত বিধিৰ প্ৰতিকূলে হৈছে এনে জুৰিত বা এনে এচেচৰ ৰূপে স্বেচ্ছাই সেৱা কৰিব, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুইবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব, পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

জামিন বা খতপত্ৰত খালাচ পোৱা ব্যক্তি ন্যায়ালয়ত হাজিৰ হবলৈ অসফল।

[১][২২৯ক। কোনো এটা অপৰাধত অভিযুক্ত হোৱা আৰু প্ৰত্যাভূতি বিনা জামিন বা খতপত্ৰত খালাচ পোৱা যিজনেই জামিন বা খতপত্ৰৰ অৱধিৰ অনুসৰণত পৰ্য্যাপ্ত কাৰণ বিনা (প্ৰমাণৰ ভাৰ যিবোৰ তেওঁৰ ওপৰত চলিব) ন্যায়ালয়ত হাজিৰ হবলৈ অসফল হয়, তেওঁ যি কোনো বৰ্ণনাৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।]

স্পষ্টীকৰণ - এই ধাৰাৰ অধীনত দণ্ড —

(ক) এই দণ্ডৰ অতিৰিক্ত যিটোত অপৰাধী জন অপৰাধটোৰ বাবে দোষী সাব্যস্তকৰণৰ বাবে দায়ী হব যিটোৰ বাবে তেওঁক অভিযুক্ত কৰা হৈছে ; আৰু

(খ) খতপত্ৰৰ বাজেয়াপ্তকৰণৰ আদেশলৈ ন্যায়ালয়ৰ ক্ষমতাত প্ৰতিকূল প্ৰভাৱ নোপেলোৱাকৈ হয়।

অধ্যায় - ১২

মুদ্ৰা আৰু চৰকাৰী ষ্টাম্প সম্বন্ধীয় অপৰাধবোৰৰ বিষয়ে

"মুদ্ৰা" পৰিভাষিত।

২৩০। [২][মুদ্ৰা হৈছে তৎসময় ধনৰূপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে আৰু তেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ কোনো ৰাজ্য বা সাৰ্বভৌম ক্ষমতা প্ৰাধিকাৰৰ দ্বাৰা ষ্টাম্পিত আৰু প্ৰচলিত ধাতু]।

ভাৰতীয় মুদ্ৰা।

[৩][ভাৰতীয় মুদ্ৰা হৈছে ধনৰূপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰৰ প্ৰাধিকাৰৰ দ্বাৰা ষ্টাম্পিত আৰু প্ৰচলিত ধাতু, আৰু এইটো অধ্যায়ৰ প্ৰয়োজনাৰ্থে এনেদৰে ষ্টাম্পিত আৰু প্ৰচলিত ধাতু ধনৰূপে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ বন্ধ হোৱা স্বত্বেও ভাৰতীয় মুদ্ৰা হৈয়ে থাকিব]।

দৃষ্টান্ত

(ক) কড়ি বিলাক মুদ্ৰা নহয়।

(খ) ষ্টাম্পিত নোহোৱা তামৰ লদাবোৰ ধনৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা হলেও, মুদ্ৰা নহয়।

(গ) পদকবোৰ মুদ্ৰা নহয়, যিহেতু সেইবোৰক ধনৰূপে ব্যৱহাৰ কৰাটো অভিপ্ৰেত নহয়।

১। ২০০৫ চনৰ ২৫ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৪৪ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

২। ১৮৭২ চনৰ ১৯ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১ দ্বাৰা "মূল প্ৰথম দফাৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

৩। অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ চনৰ দ্বাৰা মহাৰাণীৰ বাবে অন্তঃস্থাপিত।

(ঘ) কোম্পানীৰ টকা বুলি নাম দিয়া মুদ্ৰা [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা]।

[২][(ঙ) "ফৰুকাবাদ টকা" যাক পূৰ্বে ভাৰত চৰকাৰৰ প্ৰাধিকাৰৰ অধীনত ধনৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল, এইটো আজি কালি তেনে দৰে ব্যৱহাৰ কৰা নহলেও [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা]।

মুদ্ৰা জাল কৰা।

২৩১। যিয়ে, মুদ্ৰা জাল কৰে বা জানিশুনি মুদ্ৰা জাল কৰা প্ৰক্ৰিয়াটোৰ যি কোনো ভাগ সম্পাদন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব, পাৰে দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ - এজন ব্যক্তিয়ে এই অপৰাধটো কৰে যি জনে প্ৰতাৰণা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা তাৰ দ্বাৰা প্ৰতাৰণা কৰা হব পাৰে বুলি জানিও এটা আচল মুদ্ৰা এটা বেলেগ মুদ্ৰাৰ দৰে প্ৰতীয়মান হোৱা কৰে।

ভাৰতীয় মুদ্ৰা জাল কৰা।

২৩২। যিয়ে, ভাৰতীয় মুদ্ৰা জাল কৰে, বা জানি শুনি [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] জাল কৰা প্ৰক্ৰিয়াটোৰ যি কোনো ভাগ সম্পাদন কৰে, তেওঁ [৩][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

মুদ্ৰা জাল কৰাৰ বাবে সজুঁলি তৈয়াৰ কৰা বা বিক্ৰী কৰা।

২৩৩। যিয়েই, কোনো সাচঁ বা সঁজুলি মুদ্ৰা জাল কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ বা সেই উদ্দেশ্যে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত হৈছে বুলি জানিও বা তেনে বুলি বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকা স্বত্বেও তৈয়াৰ কৰে বা মেৰামতি কৰে বা তৈয়াৰ বা মেৰামতি কৰা প্ৰক্ৰিয়াৰ কোনো এটা ভাগ সম্পাদন কৰে বা ক্ৰয় কৰে, বিক্ৰী কৰে বা ব্যয়ন কৰে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

ভাৰতীয় মুদ্ৰা জাল কৰাৰ বাবে সঁজুলি তৈয়াৰ কৰা বা বিক্ৰী কৰা।

২৩৪। যিয়েই, কোনো সাঁচ বা সজুলি [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] জাল কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ বা সেই উদ্দেশ্যে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত হৈছে বুলি জানিও বা তেনে বুলি বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকা স্বত্বেও, তৈয়াৰ কৰে, বা মেৰামতি কৰে বা তৈয়াৰ বা মেৰামতি কৰা প্ৰক্ৰিয়াৰ কোনো এটা ভাগ সম্পাদন কৰে, বা ক্ৰয় কৰে, বিক্ৰী কৰে, বা ব্যয়ন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

মুদ্ৰা জাল কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰৰ উদ্দেশ্যে সঁজুলি বা সামগ্ৰী দখলত ৰখা।

২৩৫। যিয়ে, কোনো সজুঁলি বা সামগ্ৰী সেইবোৰ মুদ্ৰা জাল কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰৰ উদ্দেশ্যে বা সেইবোৰ সেই উদ্দেশ্যে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত হৈছে বুলি জানিও বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকা স্বত্বেও দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব ;

যদিহে ভাৰতীয় মুদ্ৰা হয়।

আৰু যদিহে জাল কৰিব বিচৰা মুদ্ৰাটো [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

ভাৰতৰ বাহিৰত মুদ্ৰা জালকৰণৰ ভাৰতত অপপ্ৰেৰণা।

২৩৬। যিয়ে, [৪][ভাৰত] ৰ ভিতৰত থাকি [৪][ভাৰত] ৰ বাহিৰত মুদ্ৰা জালকৰণত অপপ্ৰেৰণা দিয়ে তেওঁ ঠিক একে ধৰণে দণ্ডিত হব যেনিবা তেওঁ [৪][ভাৰত] ৰ ভিতৰত তেনে মুদ্ৰা জালকৰণত অপপ্ৰেৰণা দিছিল।

১। অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০দ্বাৰা "মহাৰাণীৰ মুদ্ৰা"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৮৯৬চনৰ ৬নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১ৰ দ্বাৰা সংযুক্ত কৰা হৈছে।

৩। ১৯৫৫ চনৰ ২৬নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

৪। "বৃটিছ ভাৰত" শব্দ সমূহ অনুকূলন আদেশ, ১৯৪৮ অনুকূলন আদেশ ১৯৫০ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা ক্ৰমাগত ভাবে উপৰোক্ত মতে পঠিত হবলৈ প্ৰতিষ্ঠাপিত হৈছে।

জাল মুদ্ৰাৰ আমদানি বা ৰপ্তানি।

২৩৭। যিয়ে, কোনো জাল মুদ্ৰা সেইটো জাল বুলি জানিও বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকা স্বত্বেও [1][ভাৰত] লৈ আমদানি কৰে, বা তাৰ পৰা ৰপ্তানি কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

ভাৰতীয় মুদ্ৰাৰ পৰা জাল কৰা মুদ্ৰাবোৰৰ আমদানি বা ৰপ্তানি।

২৩৮। যিয়ে, কোনো জাল মুদ্ৰা, সেইটো [2][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ পৰা জাল কৰা বুলি জানিও বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত [1][ভাৰত] লৈ আমদানি কৰে বা তাৰ পৰা ৰপ্তানি কৰে তেওঁ [3][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে মুদ্ৰাৰ পৰিদান যিবোৰ জাল হোৱাটো দখলত অহাৰ সময়ত জ্ঞাত আছিল।

২৩৯। যিয়ে, কোনো জাল মুদ্ৰা ৰাখিও, যিটো তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত তেওঁ জাল বুলি জানিছিল, প্ৰবঞ্চনা পূৰ্বক বা প্ৰবঞ্চনা কৰিব পাৰে বুলি তেনে অভিপ্ৰায়েৰে ইয়াক কোনো ব্যক্তিক পৰিদান কৰে, বা কোনো ব্যক্তিক ইয়াক গ্ৰহণ কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে ভাৰতীয় মুদ্ৰাৰ পৰিদান যিবোৰ জাল হোৱাটো দখলত অহাৰ সময়ত জ্ঞাত আছিল।

২৪০। যিয়ে, কোনো জাল মুদ্ৰা ৰাখি যিটো [2][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ পৰা জাল কৰা বুলি জানিও আৰু যিটো তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত তেওঁ [2][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ পৰা জাল কৰা বুলি জানিছিল, প্ৰবঞ্চনা পূৰ্বক বা প্ৰবঞ্চনা কৰিব পাৰে বুলি তেনে অভিপ্ৰায়েৰে, ইয়াক কোনো ব্যক্তিক পৰিদান কৰে বা কোনো ব্যক্তিক ইয়াক গ্ৰহণ কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

কোনো মুদ্ৰা আচল মুদ্ৰাৰূপে পৰিদান যিটো পৰিদানকাৰীয়ে প্ৰথমে দখললৈ অহাৰ সময়ত, জাল বুলি জনা নাছিল।

২৪১। যিয়ে, আন কোনো ব্যক্তিক কোনো এনে জাল কৰা মুদ্ৰা আচল মুদ্ৰা যিটো জাল কৰা বুলি তেওঁ জানে, কিন্তু যিটো তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত জাল কৰা বুলি জানিছিল, আচল মুদ্ৰা বুলি পৰিদান কৰে বা আন কোনো ব্যক্তিক ইয়াক আচল মুদ্ৰা ৰূপে লবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যি জাল কৰা মুদ্ৰাৰ মূল্যৰ দহগুণ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

দৃষ্টান্ত

মুদ্ৰা প্ৰস্তুতকাৰী "ক" ই তেওঁৰ সহঅপৰাধী "খ" ক জাল কোম্পানীৰ টকা চলাবলৈ পৰিদান কৰিলে। "খ" ই টকা খিনি আন এজন জাল মুদ্ৰা চলোৱা "গ" ক বিক্ৰী কৰিলে, যিজনে সেইবোৰ জাল মুদ্ৰা বুলি জানিও ক্ৰয় কৰিলে। "গ"ই টকা খিনি "ঘ" ক বস্তুৰ বাবদ দিলে যিয়ে সেইবোৰ জাল মুদ্ৰা বুলি নজনাকৈয়ে গ্ৰহণ কৰিলে। "ঘ"ই টকা খিনি গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত আৱিষ্কাৰ কৰিলে যে সেইবোৰ জাল কৰা আৰু সেইবোৰ যেন ভাল এনেদৰে আদায় দি বাহিৰ কৰি দিলে। ইয়াত "ঘ" কেৱল এইটো ধাৰাৰ অধীনতহে দণ্ডনীয়, কিন্তু "খ" আৰু "গ" যথাস্থিতি ধাৰা ২৩৯ বা ২৪০ ৰ অধীনত দণ্ডনীয় হব।

জাল মুদ্ৰা এনে ব্যক্তিৰ দ্বাৰা দখলত ৰখা যেতিয়া সেইটো তেওঁৰ দখললৈ আহিছিল তেওঁ ইয়াক জাল মুদ্ৰা বুলি জানিছিল।

২৪২। যিয়ে, এনে কোনো জাল মুদ্ৰা যেতিয়া সেইটো তেওঁৰ দখললৈ আহিছিল তেওঁ জাল কৰা বুলি জানিছিল প্ৰবঞ্চনামূলক ভাবে বা প্ৰবঞ্চনা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

১। "বৃটিছ ভাৰত" শব্দ সমূহ অনুকূলন আদেশ, ১৯৪৮ অনুকূলন আদেশ ১৯৫০ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা ক্ৰমাগত ভাবে উপৰোক্ত মতে পঠিত হবলৈ প্ৰতিষ্ঠাপিত হৈছে।

২। অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ৰ দ্বাৰা "মহাৰাণীৰ মুদ্ৰাৰ" বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৩। ১৯৫৫ চনৰ ২৬নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

ভাৰতীয় মুদ্ৰা এনে ব্যক্তিৰ দ্বাৰা দখলত ৰখা যেতিয়া সেইটো তেওঁৰ দখললৈ আহিছিল তেওঁ ইয়াক জাল মুদ্ৰা বুলি জানিছিল।

২৪৩। যিয়েই, কোনো এনে জাল কৰা মুদ্ৰা যিটো [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ পৰা জাল কৰা আৰু যিটো তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত তেওঁ [১][ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ পৰা জাল কৰা বুলি জানিছিল, প্ৰবঞ্চনামূলক ভাবে বা প্ৰবঞ্চনা কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

টাকশালত নিয়োজিত ব্যক্তিৰ দ্বাৰা মুদ্ৰাৰ বিধিৰ দ্বাৰা ধাৰ্য্য সেই ওজনৰ বা মিশ্ৰনৰ পৰা পৃথক ওজন বা মিশ্ৰন কৰা।

২৪৪। যিয়ে, [২][ভাৰত] ত বিধিৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত টাকশালত নিয়োজিত হৈ সেই টাকশালৰ পৰা প্ৰচলন কৰা কোনো মুদ্ৰা বিধিৰ দ্বাৰা ধাৰ্য্য কৰা ওজন বা মিশ্ৰণৰ পৰা পৃথক ওজন বা মিশ্ৰণ কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে কোনো কাৰ্য্য কৰে বা তেওঁ যিটো বৈধ ৰূপে কৰিবলৈ আৱদ্ধ সেইটো কৰিবলৈ ক্ৰটী কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

টাকশালৰ পৰা মুদ্ৰা প্ৰস্তুত কৰা সঁজুলি বিধি বিৰুদ্ধ ভাবে লোৱা।

২৪৫। যিয়ে, বিধি সন্মত প্ৰাধিকাৰ বিনা [২][ভাৰত] ত বিধিসন্মত ভাবে প্ৰতিষ্ঠিত কোনো টাকশালৰ পৰা কোনো মুদ্ৰা প্ৰস্তুত কৰা সজুঁলি বা হাতিয়াৰ বাহিৰলৈ আনে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা অসাধু ভাৱে মুদ্ৰাৰ ওজন হ্ৰাস কৰা বা মিশ্ৰণৰ পৰিৱৰ্ত্তন কৰা।

২৪৬। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা অসাধুভাৱে কোনো মুদ্ৰাৰ ওপৰত এনে কোনো কাৰ্য্য কৰে যিটোৱে সেই মুদ্ৰাটোৰ ওজন হ্ৰাস কৰে বা মিশ্ৰনৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ - এজন ব্যক্তি যি মুদ্ৰাটোৰ এভাগৰ বিন্ধা কৰি ফুটাটোত কোনো অন্য বস্তু ভৰায়, তেওঁ মুদ্ৰাটোৰ মিশ্ৰনৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰে।

প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাবে বা অসাধু ভাৱে ভাৰতীয় মুদ্ৰাৰ ওজন হ্ৰাস কৰা বা মিশ্ৰণৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰা।

২৪৭। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা অসাধু ভাৱে [৩][কোনো ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ ওপৰত এনে কোনো কাৰ্য্য কৰে যিটোৱে সেই মুদ্ৰাটোৰ এজন হ্ৰাস কৰে বা মিশ্ৰণৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে অভিপ্ৰায়সহ মুদ্ৰাৰ আকৃতিৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰা যাতে ই পৃথক প্ৰকাৰৰ মুদ্ৰা ৰূপে চলে।

২৪৮। যিয়েই, কোনো মুদ্ৰাৰ ওপৰত এনে অভিপ্ৰায়েৰে যাতে সেই মুদ্ৰা পৃথক প্ৰকাৰৰ মুদ্ৰা ৰূপে চলে কোনো এনে কাৰ্য্য কৰে যিটোৱে সেই মুদ্ৰাৰ আকৃতিৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে অভিপ্ৰায়সহ ভাৰতীয় মুদ্ৰাৰ আকৃতিৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰা যাতে ই পৃথক প্ৰকাৰৰ মুদ্ৰা ৰূপে চলে।

২৪৯। যিয়ে, [৩][কোনো ভাৰতীয় মুদ্ৰা] ৰ ওপৰত এনে অভিপ্ৰায় সহ যাতে উক্ত মুদ্ৰাটো এটা পৃথক প্ৰকাৰৰ মুদ্ৰা ৰূপে চলে, কোনো এনে কাৰ্য্য কৰে যিটোৱে সেই মুদ্ৰাৰ আকৃতিৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে মুদ্ৰাৰ পৰিদান যিটো পৰিবৰ্ত্তিত কৰা হৈছে বুলি জ্ঞানসহ দখলত ৰখা হয়।

২৫০। যিয়ে, তেওঁৰ দখলত থকা মুদ্ৰা যিটো সম্পৰ্কে ধাৰা ২৪৬ বা ২৪৮ ত পৰিভাষিত অপৰাধ সংঘটিত হৈছে, আৰু যেতিয়া এনে মুদ্ৰা তেওঁৰ দখললৈ আহিছিল ইয়াৰ সম্পৰ্কে এনে অপৰাধ সংঘটিত হৈছে বুলি জানিছিল, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা প্ৰৱঞ্চনা সংঘটিত হওঁক, এনে অভিপ্ৰায় সহ

১। অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ৰ দ্বাৰা "মহাৰাণীৰ মুদ্ৰা"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। "বৃটিছ ভাৰত" শব্দসমূহ অঃআঃ, ১৯৪৮ৰ অঃ আঃ, ১৯৫০ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা উপৰোক্তভাৱে পঠিত হবলৈ ক্ৰমাগতভাৱে প্ৰতিষ্ঠাপিত কৰা হৈছে।

৩। অনুকূলন আদেশ ১৯৫০ ৰ দ্বাৰা "মহাৰাণীৰ কোনো মুদ্ৰা"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

অন্য কোনো ব্যক্তিক এনে মুদ্রা পৰিদান কৰে বা অন্য কোনো ব্যক্তিক সেইটো গ্ৰহণ কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

ভাৰতীয় মুদ্ৰাৰ পৰিদান যিটো পৰিবৰ্ত্তিত কৰা হৈছে বুলি জ্ঞানসহ দখলত ৰখা হৈছে।

২৫১। যিয়ে, তেওঁৰ দখলত থকা মুদ্ৰা যিটোৰ সম্পৰ্কে, ধাৰা ২৪৭ বা ২৪৯ ত পৰিভাষিত অপৰাধ সংঘটিত হৈছে আৰু যেতিয়া তেওঁ এনে মুদ্ৰা তেওঁৰ দখললৈ আহিছিল সেই সময়ত ইয়াৰ সম্পৰ্কে এনে অপৰাধ সংঘটিত হৈছে বুলি জানিছিল, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা প্ৰৱঞ্চনা সংঘটিত হওঁক এনে অভিপ্ৰায় সহ অন্য কোনো ব্যক্তিক এনে মুদ্ৰা পৰিদান কৰে বা অন্য কোনো ব্যক্তিক সেইটো গ্ৰহণ কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰা প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে ব্যক্তিৰ দ্বাৰা মুদ্ৰাৰ দখল যি তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত ইয়াক পৰিবৰ্ত্তিত কৰা হৈছে বুলি জানিছিল।

২৫২। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা প্ৰবঞ্চনা সংঘটিত হওঁক বুলি অভিপ্ৰায় সহ কোনো মুদ্ৰা, যি সম্পৰ্কে হয়, ধাৰা ২৪৬ বা ২৪৮ ত পৰিভাষিত অপৰাধ সংঘটিত হৈছে, সেই মুদ্ৰা তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত এনে মুদ্ৰা সম্পৰ্কে এনে অপৰাধ সংঘটিত হৈছিল বুলি জ্ঞাত হৈ , দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

এনে ব্যক্তিৰ দ্বাৰা ভাৰতীয় মুদ্ৰাৰ দখল যি তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত ইয়াক পৰিবৰ্ত্তিত কৰা হৈছে বুলি জানিছিল।

২৫৩। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা প্ৰবঞ্চনা সংঘটিত হওঁক বুলি অভিপ্ৰায় সহ কোনো মুদ্ৰা, যিটোৰ সম্পৰ্কে হয়, ধাৰা ২৪৭ বা ২৪৯ ত পৰিভাষিত অপৰাধ সংঘটিত হৈছে, সেই মুদ্ৰা তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত এনে মুদ্ৰা সম্পৰ্কে এনে অপৰাধ সংঘটিত হৈছিল বুলি জ্ঞাত হৈ , দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

কোনো মুদ্ৰা আচল মুদ্ৰাৰূপে পৰিদান যিটো প্ৰথমে তেওঁৰ দখললৈ অহাৰ সময়ত পৰিদান কাৰীয়ে পৰিবৰ্ত্তিত হোৱা বুলি জনা নাছিল।

২৫৪। যিয়েই, অন্য কোনো ব্যক্তিক কোনো মুদ্ৰা যিটোৰ সম্পৰ্কে ধাৰা সমূহ ২৪৬, ২৪৭ আৰু ২৪৮ বা ২৪৯ ত উল্লিখিত কোনো কাৰ্য্য কৰা হৈছে কিন্তু যিটোৰ সম্পৰ্কে তেওঁ ইয়াক তেওঁৰ দখলত লোৱাৰ সময়ত তাৰ ওপৰত তেওঁ তেনে কাৰ্য্য কৰা বুলি জনা নাছিল, আচল ৰূপে বা ই যি প্ৰকাৰৰ তাতকৈ ভিন প্ৰকাৰৰ মুদ্ৰা ৰূপে পৰিদান কৰে বা ই যিপ্ৰকাৰৰ তাতকৈ ভিন্ন প্ৰকাৰৰ মুদ্ৰা ৰূপে কোনো ব্যক্তিক ইয়াক লবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুই বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, যি সেই মুদ্ৰাৰ মূল্যৰ দহ গুণ পৰ্য্যন্ত হব পাৰে, যাৰ বাবে পৰিবৰ্ত্তিত মুদ্ৰাটো চলোৱা হৈছে বা চলাবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে দণ্ডিত হব।

চৰকাৰী ষ্টাম্প জালকৰণ।

২৫৫। যিয়ে, চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্প জাল কৰে বা জানি শুনি জাল কৰা প্ৰক্ৰিয়াৰ কোনো ভাগ সম্পাদন কৰে, তেওঁ [1][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ - কোনো এজন ব্যক্তিয়ে এই অপৰাধটো সংঘটিত কৰে, যি এক অংকিত মুল্যৰ আচল ষ্টাম্প, এটা পৃথক মূল্যৰ আচল ষ্টাম্প সদৃশ দেখুৱাই জাল কৰে।

চৰকাৰী ষ্টাম্প জাল কৰাৰ বাবে সঁজুলি বা সামগ্ৰী দখলত ৰখা।

২৫৬। যিয়ে, ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰচলন কৰা ষ্টাম্পৰ জাল কৰাত ব্যৱহাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে বা ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত হৈছে বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত, কোনো সঁজুলি বা সামগ্ৰী তেওঁৰ দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

চৰকাৰী ষ্টাম্প জাল কৰাৰ বাবে সঁজুলিৰ তৈয়াৰ কৰা বা বিক্ৰী কৰা।

২৫৭। যিয়ে, ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ জাল কৰাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে বা ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অভিপ্ৰেত হৈছে বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থকাত কোনো সঁজুলি তৈয়াৰ কৰে বা তৈয়াৰ কৰাৰ কোনো প্ৰক্ৰিয়াৰ কোনো ভাগ সম্পাদন কৰে, বা ক্ৰয়

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

কৰে, বা বিক্ৰী কৰে বা ব্যয়ন কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

জাল চৰকাৰী ষ্টাম্পৰ বিক্ৰী।

২৫৮। যিয়ে, কোনো ষ্টাম্প যিটো চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ জাল বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থকাত বিক্ৰী কৰে বা বিক্ৰীৰ প্ৰস্তাৱ কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

চৰকাৰী জাল ষ্টাম্প দখলত ৰখা।

২৫৯। যিয়ে, কোনো ষ্টাম্প চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ জাল বুলি জানে, ইয়াক আচল ষ্টাম্পৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা বা ব্যয়ন কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বা যাতে ইয়াক আচল ষ্টাম্প ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, এনে কোনো ষ্টাম্প নিজৰ দখলত ৰাখে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

কোনো চৰকাৰী ষ্টাম্প জাল বুলি জানিও আচল ষ্টাম্প ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা।

২৬০। যিয়ে, এনে কোনো ষ্টাম্প যিটো চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ জাল বুলি জানিও আচল ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

চৰকাৰৰ ক্ষতি সাধনৰ অভিপ্ৰায়েৰে চৰকাৰী ষ্টাম্প লগোৱা পদাৰ্থৰ পৰা লিখনি মচি পেলোৱা বা দস্তাৱেজৰ পৰা ইয়াৰ বাবে ব্যৱহৃত ষ্টাম্প আতৰ কৰা।

২৬১। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে চৰকাৰৰ ক্ষতি সাধন কৰাৰ অভিপ্ৰায়ে সহ চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্প লগোৱা কোনো লিখনি, বা দস্তাৱেজ যিটোৰ বাবে এনে ষ্টাম্প ব্যৱহৃত হয় কোনো পদাৰ্থৰ পৰা আতৰ কৰে, বা মচি পেলায় বা কোনো লিখনি বা দস্তাৱেজৰ পৰা এনে লিখনি বা দস্তাৱেজত ব্যৱহাৰ কৰা ষ্টাম্প আঁতৰাই পেলায় যাতে এনে ষ্টাম্প পৃথক লিখনি বা দস্তাৱেজত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

পূৰ্ব্বব্যৱহৃত বুলি জ্ঞাত চৰকাৰী ষ্টাম্প ব্যৱহাৰ কৰা।

২৬২। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা চৰকাৰৰ ক্ষতি সাধন কৰাৰ অভিপ্ৰায় চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্প যিটো পূৰ্বে ব্যৱহাৰ হোৱা বুলি তেওঁ জানে, কোনো উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ষ্টাম্প যে ব্যৱহৃত হৈছিল তাক সূচোৱা চিহ্নৰ মচি পেলোৱা কাৰ্য্য।

২৬৩। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে বা চৰকাৰৰ ক্ষতি সাধন কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে চৰকাৰৰ দ্বাৰা ৰাজহৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ পৰা তেনে ষ্টাম্পত মৰা বা চাপ মৰা বুলি সূচোৱা, কোনো চিহ্ন মচি পেলায়, বা আতৰাই পেলায়, বা এনে কোনো ষ্টাম্প, যিটোৰ পৰা এনে চিহ্ন মচি পেলোৱা বা আতৰাই পেলোৱা হৈছে বুলি জ্ঞাত হৈ তেওঁৰ দখলত ৰাখে বা বিক্ৰী কৰে বা ব্যয়নিত কৰে বা এনে ষ্টাম্প বিক্ৰী কৰে বা ব্যয়নিত কৰে যিটো ব্যৱহৃত হৈছে বুলি তেওঁ জানে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

নকলী ষ্টাম্পৰ নিষেধ।

[1][২৬৩ ক। (১) যিয়ে -

(ক) কোনো নকলী ষ্টাম্প তৈয়াৰ কৰে, জানি শুনি চলায়, ব্যৱসায় কৰে, বা বিক্ৰী কৰে, বা জানি শুনি ডাক সম্পৰ্কীয় উদ্দেশ্যে কোনো নকলী ষ্টাম্প ব্যৱহাৰ কৰে, বা

(খ) কোনো বিধি সন্মত ক্ষমনীয় কাৰণ নোহোৱাকৈ কোনো নকলী ষ্টাম্প তেওঁৰ দখলত ৰাখে, বা,

(গ) নকলী ষ্টাম্প তৈয়াৰ কৰাৰ বাবে কোনো সাঁচ, ফলক, সঁজুলি বা সামগ্ৰী তেওঁক দখলত ৰাখে,

---

১। ১৮৯৫ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা সংযুক্ত কৰা হৈছে।

তেওঁ জৰিমনাৰে, যিটো দুশ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে দণ্ডিত হব।

(২) নকলী ষ্টাম্প তৈয়াৰ কৰাৰ বাবে কোনো ব্যক্তিৰ দখলত থকা এনে কোনো ষ্টাম্প, সাঁচ, ফলক, সঁজুলি বা সামগ্ৰী [১][অভিগ্ৰহণ কৰিব পাৰিব, আৰু যদি অভিগৃহীত হয়] বাজেয়াপ্ত হব।

(৩) এই ধাৰাত "ভুৱা ষ্টাম্প" মানে চৰকাৰৰ দ্বাৰা ডাক মাচুলৰ নিৰিখ সূচোৱা উদ্দেশ্যে মিছাকৈ প্ৰচলন কৰা বুলি তাৎপৰ্য্যিত বা সেই উদ্দেশ্যে চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ অবিকল প্ৰতিকৃতি বা অনুকৃতি বা প্ৰতিৰূপনক কাগজৰ ওপৰত হওঁক বা অন্যথাই হওঁক, বুজায়।

(৪) এই ধাৰাত আৰু ২৫৫ৰ পৰা ২৬৩ লৈ ধাৰাসমূহত দুয়োটা ধাৰা অন্তৰ্ভুক্ত কৰি "চৰকাৰ" শব্দে যেতিয়া ডাক মাচুলৰ নিৰিখ সূচোৱাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰচলন কৰা কোনো ষ্টাম্পৰ সম্পৰ্কত বা নিৰ্দেশত, ধাৰা ১৭ ত কোনো কথা থকা স্বত্বেও ভাৰতৰ কোনো ভাগত আৰু হাৰ মেজেষ্টি ডমিনিয়ণৰ কোনো ভাগত বা কোনো বিদেশতো কাৰ্য্যবাহী চৰকাৰৰ প্ৰশাসন চলাবলৈ বিধিৰ দ্বাৰা প্ৰাধিকৃত ব্যক্তিসকলক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা বুলি গণ্য হব।

অধ্যায় ১৩

ওজন আৰু জোখ-মাখ সম্পৰ্কীয় অপৰাধবোৰৰ বিষয়ে

ওজনৰ বাবে ভুল সঁজুলিৰ প্ৰৱঞ্চনামূলক ব্যৱহাৰ।

২৬৪। যিয়ে, ওজন কৰিবৰ বাবে কোনো সঁজুলি যিটো তেওঁ ভুল বুলি জানে, প্ৰৱঞ্চনামূলকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ভুল ওজন বা জোখমাখৰ প্ৰৱঞ্চনামূলক ব্যৱহাৰ।

২৬৫। যিয়ে, প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে কোনো ভুল ওজন বা দৈৰ্ঘ্যৰ বা ধাৰিতাৰ ভুল জোখ-মাখ বা ধাৰিতাৰ ব্যৱহাৰ কৰে বা প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে কোনো ওজন বা দৈৰ্ঘ্য বা ধাৰিতাৰ এইটো যিমান তাৰ পৰা ভিন্ন কোনো ওজন বা দৈৰ্ঘ্য বা ধাৰিতাৰ জোখ-মাখ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ভুল ওজন বা জোখ-মাখ দখলত ৰখা।

২৬৬। যিয়ে, কোনো ওজন কৰাৰ বা সঁজুলি বাবে কোনো ওজন বা দৈৰ্ঘ্যৰ বা ধাৰিতাৰ কোনো জোখ-মাখ যিটো তেওঁ ভুল বুলি জানে, [২]x x x এই অভিপ্ৰায়েৰে যাতে সেইবিলাক প্ৰৱঞ্চনামূলক ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, দখলত ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ভুল ওজন বা জোখ-মাখৰ তৈয়াৰীকৰণ বা বিক্ৰী।

২৬৭। যিয়ে, ওজন কৰাৰ বাবে কোনো সঁজুলি বাবে কোনো ওজন বা দৈৰ্ঘ্য বা ধাৰিতাৰ কোনো জোখ-মাখ যিটো তেওঁ ভুল বুলি জানে ইয়াক যাতে আচল বুলি ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি বা ইয়াক আচল বুলি ব্যৱহাৰ কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি জানি, তৈয়াৰ কৰে, বিক্ৰী কৰে বা ব্যয়নিত কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

১। ১৯৫৩ চনৰ ৪২ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৪ আৰু অনুসূচী ৩ৰ দ্বাৰা "অভিগৃহীত কৰিব পাৰে আৰু"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৯৫৩ চনৰ ৪২ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৪ আৰু অনুসূচী ৩ৰ দ্বাৰা "আৰু" শব্দটো লোপ কৰা হৈছে।

অধ্যায় ১৪

জন-স্বাস্থ্য, সুৰক্ষা, সুবিধা, শিষ্টতা আৰু নৈতিকতাৰ প্ৰভাৱ পেলোৱা অপৰাধবোৰৰ বিষয়ে

লোক অপদোষ।

২৬৮। কোনো ব্যক্তি লোক অপদোষৰ দোষী যি কোনো কাৰ্য্য কৰে, বা অবৈধ ত্ৰুটীৰ বাবে দোষী যিটোৱে জনসাধাৰণ বা সৰ্ব সাধাৰণ ব্যক্তিৰ যি ওচৰে পাজৰে বাস কৰে বা সম্পত্তি অধিভোগ কৰে, সাধাৰণ ক্ষতি, বিপদ বা বিৰক্তি জন্মায় বা যিটোৱে ব্যক্তিসকলক যি সকলৰ কোনো লোক অধিকাৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ সুবিধা থাকে তেওঁলোকৰ ক্ষতি, বাধা, বিপদ বা বিৰক্তিৰ নিশ্চিত কাৰণ হয়।

কোনো সাধাৰণ অপদোষ, ই কিছুমান সুবিধা বা লাভৰ কাৰণ হোৱাৰ বাবে ক্ষমাৰ যোগ্য নহয়।

অৱহেলাপূৰ্ণ কাৰ্য্য যি জীৱনৰ বাবে বিপদজনক ৰোগৰ সংক্ৰমণ বিয়পোৱাৰ সম্ভাৱনা।

২৬৯। যিয়ে, অবৈধ ভাৱে বা অৱহেলাৰে কোনো কাৰ্য্য কৰে যাৰ দ্বাৰা আৰু যাৰ দ্বাৰা তেওঁ জানে বা তেওঁৰ বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থাকে যে জীৱনৰ বাবে বিপদজনক কোনো ৰোগৰ সংক্ৰমণ বিয়পোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছয়মাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

পৰিদ্বেষপূৰ্ণ কাৰ্য্য যাৰ দ্বাৰা জীৱনৰ বাবে বিপদজনক ৰোগৰ সংক্ৰমণ বিয়পোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে।

২৭০। যিয়ে, পৰিদ্বেষপূৰ্ণ ভাৱে কোনো কাৰ্য্য কৰে, যাৰ দ্বাৰা আৰু যাৰ দ্বাৰা তেওঁ জানে বা তেওঁৰ বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থাকে যে জীৱনৰ বাবে বিপদজনক কোনো ৰোগৰ সংক্ৰমণ বিয়পোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

সংসৰ্গৰোধ নিয়ম অমান্য।

২৭১। যিয়ে, কোনো জলযান সংসৰ্গ ৰোধ অৱস্থাত ৰখাৰ বাবে বা সংসৰ্গ ৰোধ অৱস্থাত ৰখা জলযান পাৰ বা অন্য জলযান সহ সমাগম নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে এনে স্থানবোৰত য'ত এটা সংক্ৰামক ৰোগে দেখা দিছে, আৰু অন্য স্থানৰ মাজত সমাগম নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে [[১]xxx [২]xxxx[৩]xxx] চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰণীত আৰু প্ৰখ্যাপিত কোনো নিয়ম জানি শুনি অমান্য কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে বা, জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বিক্ৰীৰ বাবে অভিপ্ৰেত খাদ্য বা পানীয়ৰ অপমিশ্ৰণ।

২৭২। যিয়ে, কোনো খাদ্য বা পানীয় সামগ্ৰীৰ, এই অভিপ্ৰায়েৰে তেওঁ সেইবোৰ এনে ৰূপে বিক্ৰী কৰিব, বা সেইবোৰ খাদ্য বা পানীয়ৰূপে বিক্ৰী হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে বুলি জানি, এনে দৰে অপমিশ্ৰিত কৰে যে এনে সামগ্ৰী খাদ্য বা পানীয়ৰূপে অস্বাস্থ্যকৰ হয়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকা পৰ্য্যন্ত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অস্বাস্থ্যকৰ খাদ্য বা পানীয়ৰ বিক্ৰী।

২৭৩। যিয়ে, খাদ্য বা পানীয় ৰূপে কোনো সামগ্ৰী যিটো অস্বাস্থ্যকৰ কৰা হৈছে বা খাদ্য বা পানীয়ৰূপে অনুপযোগী অৱস্থাত আছে সেইবোৰ খাদ্য পানীয় ৰূপে অস্বাস্থ্যকৰ বুলি জানি বা বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থকাত বিক্ৰী কৰে, বিক্ৰীৰ প্ৰস্তাৱ কৰে, বা বিক্ৰীৰ বাবে উলিয়াই ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাসহ যিটো এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

১। অনুকূলন আদেশ, ১৯৩৭ ৰ দ্বাৰা "ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা বা কোনো চৰকাৰৰ দ্বাৰা" ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ ৰ দ্বাৰা "কেন্দ্ৰীয় বা কোনো প্ৰাদেশিক" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে।

৩। অনুকূলন আদেশ, ১৯৪৮ ৰ দ্বাৰা "বা ক্ৰাউন প্ৰতিনিধি" শব্দসমূহ লোপ কৰা হৈছে।

ঔষধৰ অপমিশ্ৰণ।

২৭৪। যিয়েই, কোনো ঔষধি বা ভেষজীয় প্ৰস্তুতিত অপমিশ্ৰণ, এই অভিপ্ৰায়েৰে বা এইটো সম্ভাব্য বুলি জানি যে ইয়াক ঔষধীয় প্ৰয়োজনৰ বাবে বিক্ৰী কৰা হব বা ব্যৱহাৰ কৰা হব যেনিবা ইয়াত এনে অপমিশ্ৰণ হোৱা নাই, এনেদৰে কৰে যে সেই ঔষধি বা ভেষজীয় প্ৰস্তুতিৰ প্ৰভাৱকাৰিতা কম হৈ যায়, ক্ৰিয়াৰ পৰিবৰ্ত্তন হয় বা ই অস্বাস্থ্যকৰ হয়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যিটো এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অনপমিশ্ৰিত ঔষধৰ বিক্ৰী।

২৭৫। যিয়ে, কোনো ঔষধ বা ভেষজীয় প্ৰস্তুতিৰ এনে ধৰণে ইয়াৰ প্ৰভাৱকাৰিতা কমাবৰ অৰ্থে বা ইয়াৰ ক্ৰিয়া পৰিৱৰ্ত্তন কৰিবলৈ বা ইয়াক অস্বাস্থ্যকৰ কৰাৰ অৰ্থে অনপমিশ্ৰিত কৰা হৈছে বুলি জানি ইয়াক বিক্ৰী কৰে, বা বিক্ৰীৰ প্ৰস্তাৱ কৰে বা বিক্ৰীৰ বাবে উলিয়াই ৰাখে, বা ভেষজীয় উদ্দেশ্যে কোনো ঔষধালয়ৰ পৰা অনপমিশ্ৰিত ৰূপে দিয়ে বা ভেষজীয় উদ্দেশ্যে অপমিশ্ৰণৰ বিষয়ে নজনা কোনো ব্যক্তিৰ দ্বাৰা ব্যৱহৃত কৰায়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যিটো এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ভিন্ন ঔষধ বা প্ৰস্তুতি বুলি ঔষধৰ বিক্ৰী।

২৭৬। যিয়ে, কোনো ঔষধ বা ভেষজীয় প্ৰস্তুতি এটা ভিন্ন ঔষধ বা ভেষজীয় প্ৰস্তুতি হিচাপে জানি-শুনি বিক্ৰী কৰে বা বিক্ৰীৰ বাবে প্ৰস্তাৱ কৰে বা বিক্ৰীৰ বাবে উলিয়াই ৰাখে, বা ভেষজীয় উদ্দেশ্যে কোনো ঔষধালয়ৰ পৰা দিয়ে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ৰাজহুৱা নিজৰা বা জলাধাৰাৰ পানী কলুষিত কৰা।

২৭৭। যিয়ে, স্বেচ্ছাই কোনো ৰাজহুৱা নিজৰা বা জলাধাৰৰ পানী, যিটো উদ্দেশ্যৰ বাবে ই সাধাৰণতে ব্যৱহৃত হয় তাতকৈ কম উপযোগী কৰাৰ অৰ্থে নষ্ট বা কলুষিত কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনিমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি পাঁচশ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বায়ু মণ্ডল স্বাস্থ্যৰ বাবে অস্বাস্থ্যকৰ কৰা।

২৭৮। যিয়ে, স্বেচ্ছাই কোনো স্থানত ইয়াৰ ওচৰে পাজৰে সাধাৰণ ভাৱে বাস কৰা বা ব্যৱসায় কৰি থকা বা ৰাজহুৱা পথৰ মাজেদি পাৰ হৈ যোৱা ব্যক্তিসমূহৰ স্বাস্থ্যৰ বাবে অস্বাস্থ্যকৰ কৰাৰ অৰ্থে বায়ুমণ্ডল দূষিত কৰে, তেওঁ জৰিমনাৰে, যি পাঁচশ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব।

ৰাজহুৱা পথত উদ্ধত ভাৱে বাহন চলোৱা বা আৰোহন কৰা।

২৭৯। যিয়ে, কোনো ৰাজহুৱা পথত ইমান উদ্ধত বা অসাৱধানতাৰে কোনো বাহন চলায় বা আৰোহণ কৰে যে মানৱ জীৱন বিপন্ন কৰিব পাৰে বা অন্য কোনো ব্যক্তিৰ আঘাত বা ক্ষতি, কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি ছমাহ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

জলযান উদ্ধতভাৱে চলোৱা।

২৮০। যিয়ে কোনো জলযান ইমান উদ্ধত ভাৱে বা অসাৱধানতাৰে চলায় যে মানৱ জীৱন বিপন্ন কৰিব পাৰে বা অন্য কোনো ব্যক্তিক আঘাত বা দৈহিক ক্ষতি কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

ভ্ৰামক পোহৰ, চিহ্ন বা প্লাৱকৰ প্ৰদৰ্শন।

২৮১। যিয়ে, কোনো ভ্ৰামক পোহৰ, চিহ্ন বা প্লাৱকৰ প্ৰদৰ্শন এনে অভিপ্ৰায়েৰে বা এইটো সম্ভাব্য বুলি জানি কৰে যে এনে প্ৰদৰ্শনে কোনো নৌ-চালকক পথভ্ৰষ্ট কৰিব, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অনিৰাপদ বা অতিপাত বোজাই দিয়া জলযানত ভাড়াৰ বাবে জলপথেৰে ব্যক্তি সকলক বহন।

২৮২। যিয়ে জানি শুনি বা অসাৱধানতাৰে কোনো ব্যক্তিক জলপথেৰে কোনো জলযানত ভাড়াৰ বাবে বহন কৰে বা কৰায় যেতিয়া সেই জলযান এনে এটা অৱস্থাত থাকে বা ইমান বোজাই কৰা থাকে যে সেই ব্যক্তিজনৰ জীৱন বিপন্ন কৰিব পাৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

কোনো ৰাজহুৱা পথ বা নৌ-পৰিবহন পথত বিপদ বা বাধা।

২৮৩। যিয়ে, কোনো কাৰ্য্য কৰি বা তেওঁৰ দখলত থকা তেওঁৰ ভাৰৰ অধীনত থকা কোনো সম্পত্তিৰ সম্পৰ্কে ব্যৱস্থা কৰাত ত্ৰুটী কৰি কোনো ব্যক্তিৰ কোনো ৰাজহুৱা পথ বা ৰাজহুৱা নৌ-

পৰিবহন পথত কোনো বিপদ, বাধা জন্মায় বা ক্ষতি কৰায়, তেওঁ জৰিমনাৰে, যি দুশ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব।

বিষাক্ত পদাৰ্থ সম্পৰ্কে অসাৱধান আচৰণ।

২৮৪। যিয়ে, কোনো বিষাক্ত পদাৰ্থৰে কোনো কাৰ্য্য ইমান উদ্ধত ভাৱে বা অসাৱধানতাৰে কৰে যাৰ দ্বাৰা মানৱ জীৱন বিপন্ন হয় বা যাৰ দ্বাৰা কোনো ব্যক্তিৰ আঘাত বা ক্ষতি হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে,

বা জানি শুনি বা অসাৱধানতাৰে তেওঁৰ দখলত থকা কোনো বিষাক্ত পদাৰ্থৰ পৰা মানৱ জীৱনৰ সম্ভাব্য বিপদৰ বিৰুদ্ধে সতৰ্কতা অৱলম্বনাৰ্থে পৰ্য্যাপ্ত হোৱা এনে ব্যৱস্থা লবলৈ ত্ৰুটী কৰে,

তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

জুই বা দাহ্য পদাৰ্থৰ সম্পৰ্কে অসাৱধান আচৰণ।

২৮৫। যিয়ে, জুই বা অন্য দাহ্য পদাৰ্থৰ কোনো কাৰ্য্য ইমান এনে উদ্ধত ভাৱে বা অসাৱধানতাৰে কৰে যাৰ দ্বাৰা মানৱ জীৱন বিপন্ন হয় বা কোনো ব্যক্তিৰ আঘাত বা ক্ষতি কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে,

বা জানি শুনি বা অসাৱধান ভাৱে তেওঁৰ দখলত থকা কোনো জুই বা দাহ্য পদাৰ্থৰ পৰা মানৱ জীৱনৰ কোনো সম্ভাব্য বিপদৰ বিৰুদ্ধে তেনে জুই বা দাহ্য পদাৰ্থৰ পৰা সতৰ্কতা অৱলম্বনাৰ্থে পৰ্য্যাপ্ত হোৱা এনে ব্যৱস্থা লবলৈ ত্ৰুটী কৰে,

তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বিস্ফোৰক পদাৰ্থ সম্পৰ্কে অসাৱধান আচৰণ।

২৮৬। যিয়ে, কোনো বিস্ফোৰক পদাৰ্থৰে কোনো কাৰ্য্য ইমান উদ্ধতভাৱে বা অসাৱধানতাৰে কৰে যাৰ দ্বাৰা মানৱ জীৱন বিপন্ন হয়, বা কোনো ব্যক্তিৰ আঘাত বা ক্ষতি কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে,

বা জানি শুনি বা অসাৱধানতাৰে তেওঁ দখলত থকা কোনো বিস্ফোৰক পদাৰ্থৰ পৰা মানৱ জীৱনৰ কোনো সম্ভাব্য বিপদৰ বিৰুদ্ধে সতৰ্কতা অৱলম্বনাৰ্থে পৰ্য্যাপ্ত হোৱা এনে ব্যৱস্থা লোৱাত ত্ৰুটী কৰে,

তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

যন্ত্ৰপাতি সম্বন্ধে অসাৱধান আচৰণ।

২৮৭। যিয়ে, কোনো যন্ত্ৰপাতিৰে কোনো কাৰ্য্য ইমান উদ্ধত ভাৱে বা অসাৱধানতাৰে কৰে যাৰ দ্বাৰা মানৱ জীৱন বিপন্ন হয় বা অন্য কোনো ব্যক্তিৰ আঘাত বা ক্ষতি কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে,

বা জানি শুনি বা অসাৱধানতাৰে তেওঁৰ দখলত থকা বা তেওঁৰ তত্বাৱধানত থকা কোনো যন্ত্ৰপাতিৰ বাবে তেনে যন্ত্ৰপাতিৰ পৰা মানৱ জীৱনৰ সম্ভাব্য বিপদৰ বিৰুদ্ধে সতৰ্কতা অৱলম্বনাৰ্থে পৰ্য্যাপ্ত হোৱা তেনে ব্যৱস্থা লোৱাত ত্ৰুটী কৰে,

তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

কোনো ভৱন ভাঙি পেলোৱা বা মেৰামতি কৰা সম্পৰ্কে অসাৱধান আচৰণ।

২৮৮। যিয়ে, কোনো ভৱন ভাঙি পেলাওঁতে বা মেৰামতি কৰোতে সেই ভৱন সম্পৰ্কে সেই ভৱন বা তাৰ কোনো অংশৰ পতনৰ পৰা মানৱ জীৱনৰ কোনো সম্ভাব্য বিপদৰ বিৰুদ্ধে সতৰ্কতা অৱলম্বনাৰ্থে পৰ্য্যাপ্ত হোৱা কোনো ব্যৱস্থা লবলৈ জানি-শুনি বা অসাৱধানতাৰে ত্ৰুটী কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

জন্তু সম্পৰ্কে অসাৱধান আচৰণ।

২৮৯। যিয়ে, তেওঁৰ দখলত থকা কোনো জন্তু সম্পৰ্কে মানৱ জীৱনৰ কোনো সম্ভাব্য বিপদৰ বিৰুদ্ধে সতৰ্কতা অৱলম্বনাৰ্থে বা এনে কোনো জন্তুৰ পৰা গুৰুতৰ সম্ভাব্য আঘাতৰ বিৰুদ্ধে পৰ্য্যাপ্ত হোৱা কোনো ব্যৱস্থা লবলৈ জানি-শুনি বা অসাৱধানতাৰে ত্ৰুটী কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অন্যথা উপবন্ধিত নোহোৱা গোচৰত লোক অপদোষৰ বাবে দণ্ড।

২৯০। যিয়ে, কোনো এনে গোচৰত লোক অপদোষ কৰে যিটো এই সংহিতাৰ দ্বাৰা অন্যথা দণ্ডনীয় নহয়, তেওঁ জৰিমনাৰে, যি দুশ টকা পৰ্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব।

অপদোষ চলাই নাথাকিবলৈ নিষেধাজ্ঞাৰ পিচতো ইয়াক চলাই থকা।

২৯১। যিয়ে, এনে অপদোষৰ পুনৰাবৃত্তি নকৰিবলৈ বা চলাই নাথাকিবলৈ কোনো লোক সেৱকৰ দ্বাৰা যাৰ নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰাৰ বিধি সন্মত প্ৰাধিকাৰ আছে, নিৰ্দেশিত স্বত্বেও অপদোষৰ পুনৰাবৃত্তি কৰে, বা ইয়াক চলাই থাকে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অশ্লীল গ্ৰন্থ আদিৰ বিক্ৰী ইত্যাদি।

[১][২৯২। [২][(১) উপধাৰা (২)ৰ প্ৰয়োজনৰ বাবে কোনো গ্ৰন্থ, পুস্তিকা, কাকত, লিখনি, ৰেখাচিত্ৰ, ৰঙ্গচিত্ৰ, প্ৰতিৰূপ, আকৃতি বা অন্য কোনো বস্তুক অশ্লীল বুলি গণ্য কৰা হব, যদিহে সেইটো কামোদ্দীপক হয় বা কামুক ব্যক্তিৰ বাবে ৰুচিকৰ বা সেইটোৰ বা যেতিয়া তাত দুই বা অধিক বিষয় সন্নিবিষ্ট থাকে) তাৰ কোনো এটাৰ প্ৰভাৱে সামগ্ৰিক ভাবে বিচাৰ কৰিলে, সেই ব্যক্তি সকলক দুৰাচাৰী বা ভ্ৰষ্ট কৰিব পাৰে, যাৰ দ্বাৰা সকলো সুসংগত পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি মনোযোগ ৰাখি তাত সন্নিবিষ্ট বা অন্তৰ্বিষ্ট বিষয় পঢ়া বা চোৰা বা শুনাৰ সম্ভাৱনা থাকে।]]

[৩][(২) যিয়ে -

(ক) কোনো অশ্লীল গ্ৰন্থ, পুস্তিকা, কাকত, ৰেখাচিত্ৰ, ৰঙ্গঁচিত্ৰ, প্ৰতিৰূপ বা আকৃতি বা এনে অন্য যি কোনো অশ্লীল বস্তু যিয়েই নহওক বিক্ৰী কৰে, ভাড়াত দিয়ে, বিতৰণ কৰে বা ৰাজহুৱা ভাবে প্ৰদৰ্শন কৰে, বা ইয়াক কোনো প্ৰকাৰে প্ৰচাৰিত কৰে বা বিক্ৰী, ভাড়া বিতৰণ, ৰাজহুৱা প্ৰদৰ্শন বা প্ৰচাৰৰ উদ্দেশ্যে ৰচনা কৰে, উৎপাদিত কৰে বা নিজৰ দখলত ৰাখে, বা

(খ) কোনো অশ্লীল বস্তুৰ আমদানি, ৰপ্তানি বা বহন উপৰোক্ত উদ্দেশ্যসমূহৰ কোনো উদ্দেশ্যৰ বাবে কৰে বা এইটো জানিও বা এনে বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থকা স্বত্বেও যে, এনে বস্তু বিক্ৰী কৰা হব, ভাড়াত দিয়া হব বা বিতৰণ কৰা হব বা ৰাজহুৱা ভাবে প্ৰদৰ্শিত কৰা হব বা কোনো প্ৰকাৰে প্ৰচাৰিত কৰা হব,

(গ) কোনো ব্যৱসায়ত ভাগ লয় বা কোনো ব্যৱসায়ৰ লাভ গ্ৰহণ কৰে যিটোৰ অনুক্ৰমত তেওঁ জানে, বা বিশ্বাস কৰাৰ কাৰণ থাকে যে পূৰ্বোক্ত উদ্দেশ্যসমূহৰ বাবে এনে অশ্লীল বস্তুবোৰ ৰচনা কৰা হৈছে, উৎপাদিত হৈছে, ক্ৰয় কৰা হৈছে, ৰখা হৈছে, আমদানি কৰা হৈছে, ৰপ্তানি কৰা হৈছে, বহন কৰা হৈছে, ৰাজহুৱা ভাবে প্ৰদৰ্শিত হৈছে, বা কোনো প্ৰকাৰে প্ৰচাৰিত হৈছে, বা

(ঘ) বিজ্ঞাপন দিয়ে বা যিয়েই নহওঁক কোনো ধৰণে জ্ঞাত কৰায়, যে কোনো ব্যক্তিক কোনো এনে কাৰ্য্যত, যিটো এই ধাৰাৰ অধীনত এটা অপৰাধ, লগোৱা হৈছে, বা লগাৰ অৰ্থে সাজু হৈছে, বা এনে কোনো অশ্লীল বস্তু কোনো ব্যক্তিৰ পৰা বা যোগেদি সংগ্ৰহ কৰিব পাৰি, বা

(ঙ) কোনো এনে কাৰ্য্য যিটো এই ধাৰাৰ অধীনত অপৰাধ, কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰে, বা প্ৰয়াস কৰে,

তেওঁ [৪][প্ৰথম দোষী সাব্যস্ত কৰণত দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, আৰু জৰিমনাৰে, যি দুহেজাৰ টকা পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, আৰু দ্বিতীয় বা পৰৱৰ্ত্তী দোষী সাব্যস্তকৰণৰ ক্ষেত্ৰত দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰলৈ বিস্তাৰিত

১। ১৯২৫ চনৰ অধিনিয়ম ৮ৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা মূল ধাৰাৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

২। ১৯৬৯ চনৰ অধিনিয়ম ৩৬ৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

৩। ১৯৬৯ চনৰ অধিনিয়ম ৩৬ৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা ২৯২ ক সেই ধাৰাৰ উপধাৰা (২) ৰ ৰূপত পুনঃ সংখ্যাঙ্কিত হৈছিল।

৪। ১৯৬৯ চনৰ ৩৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ৰ দ্বাৰা কিছুমান নিৰ্দ্দিষ্ট শব্দৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

হব পাৰে আৰু জৰিমনাৰেও যি পাঁচ হাজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব।]

[1][ব্যতিক্ৰম - এনে ধাৰাৰ বিস্তাৰ নিম্নলিখিত বোৰলৈ নহব-

(ক) কোনো এনে গ্ৰন্থ, পুস্তিকা, কাকত, লিখনি, ৰেখাচিত্ৰ, ৰঙ্গচিত্ৰ, প্ৰতিৰূপ বা আকৃতি,

(i) যাৰ প্ৰকাশন লোক হিতৰ কাৰণে হোৱাৰ বাবে এই কাৰণত ন্যায়োচিত প্ৰমাণিত হৈছে যে এনে গ্ৰন্থ, পুস্তিকা, কাকত, লিখনি, ৰেখাচিত্ৰ, ৰঙ্গচিত্ৰ, প্ৰতিৰূপন বা আকৃতি, বিজ্ঞান, সাহিত্য, কলা বা বিদ্যাশিক্ষা, সাৰ্বজনিক সম্বন্ধীয় অন্য উদ্দেশ্যৰ স্বাৰ্থত হৈছে, বা

(ii) যিবোৰ, সদভাৱপূৰ্বক ধৰ্মীয় উদ্দেশ্যৰ বাবে ৰখা হয় বা ব্যৱহাৰ কৰা হয়,

(খ) এনে প্ৰতিৰূপন যিটো-

(i) প্ৰাচীন স্মৃতিচিহ্ন তথা পুৰাতাত্ত্বিক স্থান আৰু অৱশেষ অধিনিয়ম, ১৯৫৮ (১৯৫৮ৰ ২৪) ৰ অৰ্থৰ ভিতৰত কোনো স্মৃতিচিহ্নৰ ওপৰত বা তাত, বা

(ii) কোনো মন্দিৰ বা প্ৰতিমা বহনৰ বাবে ব্যৱহৃত বা কোনো ধৰ্ম্মীয় উদ্দেশ্যৰ বাবে ৰখা বা ব্যৱহাৰ কৰা কোনো বাহনত খোদাইকৃত সাঁচ, কটা, ৰং দিয়া বা অন্যথা প্ৰতিৰূপিত কৰা।]]

তৰুণ ব্যক্তিক অশ্লীল বস্তুৰ বিক্ৰী আদি।

[2][২৯৩। যিয়ে, বিশ বছৰৰ তলত কোনো ব্যক্তিক কোনো এনে অশ্লীল বস্তু যি অন্তিম পূৰ্ববৰ্ত্তী ধাৰাত নিৰ্দ্দিষ্ট কৰা হৈছে, বিক্ৰী কৰে, ভাড়াত দিয়ে, বিতৰণ কৰে, প্ৰদৰ্শন কৰে, প্ৰচাৰ কৰে, বা তেনে কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ বা প্ৰয়াস কৰে, তেওঁ [3][প্ৰথম দোষী সাব্যস্ত কৰণত দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, যি দুহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে আৰু দ্বিতীয় বা পৰৱৰ্ত্তী দোষী সাব্যস্ত কৰণৰ ক্ষেত্ৰত দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে আৰু জৰিমনাৰেও, যি পাঁচ হাজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব]।]

অশ্লীল কাৰ্য্য আৰু গান।

[4][২৯৪। যিয়ে,

(ক) কোনো ৰাজহুৱা স্থানত কোনো অশ্লীল কাৰ্য্য কৰে, বা

(খ) কোনো ৰাজহুৱা স্থানত বা ৰাজহুৱা স্থানৰ ওচৰত অশ্লীল গান, বা মালিতা বা শব্দ গায়, আবৃতি কৰে, বা উচ্চাৰণ কৰে, যি অন্য ব্যক্তিক বিৰক্ত কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনিমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

লটাৰী কাৰ্য্যালয় ৰখা।

[5][২৯৪ক। যিয়ে, [6][ৰাজ্যিক লটাৰী] বা [7][ৰাজ্য] চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰাধিকৃত কোনো লটাৰী [8][নোহোৱা] কোনো লটাৰী খেলৰ অৰ্থে কোনো কাৰ্য্যালয় বা স্থান ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি ছমাহলৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে বা উভয়ৰে দণ্ডিত হব।

আৰু যিয়ে, কোনো এনে লটাৰীত টিকট লাট, নম্বৰ বা আকৃতি খেলৰ সম্বন্ধত প্ৰযোজ্য হোৱা কোনো ঘটনা ঘটিলে বা আকস্মিক কিবা ঘটিলে কোনো ব্যক্তিৰ হিতৰ বাবে কোনো ধন ৰাশি পৰিদান কৰাৰ বা কোনো বস্তু পৰিদান কৰাৰ বা কোনো কাৰ্য্য কৰাৰ বা কোনো কাৰ্য্য কৰাৰ পৰা বিৰত থকাৰ কোনো প্ৰস্তাৱ প্ৰকাশিত কৰে, তেওঁ জৰিমনাৰে, যি এহেজাৰ টকালৈ বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব।

১। ১৯৬৯ চনৰ ৩৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা ব্যতিক্ৰমৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

২। ১৯২৫ চনৰ ৮ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা মূল ধাৰাৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৩। ১৯৬৯ চনৰ ৩৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা কিছুমান নিৰ্দ্দিষ্ট শব্দৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৪। ১৮৯৫ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ ৰ দ্বাৰা মূল ধাৰাৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৫। ১৮৭০ চনৰ ২৭ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১০ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

৬। ১৯৫১ চনৰ ৩ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ বা ভাগ "ক" ৰাজ্য বা ভাগ "খ" ৰাজ্য চৰকাৰৰ দ্বাৰা অনুষ্ঠিত লটাৰী ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৭। অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ দ্বাৰা "প্ৰাদেশিক" বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।

৮। অনুকূলন আদেশ, ১৯৩৭ ৰ দ্বাৰা "চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰাধিকৃত নহয়"ৰ বাবে প্ৰতিষ্ঠাপিত।